

DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ PAZARI OLARAK ÇİN HALK CUMHURİYETİ

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ**

MART 2013

İÇİNDEKİLER

I. ÇİN HALK CUMHURİYETİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	3
Giriş	3
Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler.....	4
Nüfus Yapısı	5
İdari Yapı	6
Dış Politika.....	8
Sanayi.....	9
Ekonomi.....	9
Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri	11
Dış Ticaret Politikası ve Tarife Dışı Engeller	12
Dış Ticaret Alanında Faaliyet Gösteren Kurumlar.....	13
Deri ve Deri Ürünleri Pazarı	13
Perakende Sektörü	16
Ulaştırma ve Lojistik	17
Çin Halk Cumhuriyeti İş Kültürünün Temel Noktaları.....	17
Çalışma Uygulamaları.....	18
İş İlişkileri	18
Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	18
II. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ	19
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat	19
En Çok İhraç Edilen Ürünler	19
En Çok İthal Edilen Ürünler	20
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler.....	20
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler.....	21
III. DÜNYA DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TİCARETİNDE ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN YERİ	23
Başlıca Deri Ürünleri İhracatçısı Ülkeler İçinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Yeri	23
Başlıca Deri Ürünleri İthalatçısı Ülkeler İçinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Yeri .	24
IV. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DERİ SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ.....	25
Çin Halk Cumhuriyeti'nin İthal Ettiği Deri Ürünleri	25
Çin Halk Cumhuriyeti'nin Deri ve Deri Ürünleri İthal Ettiği Ülkeler	27
Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Ham Deri ve Ham Kürk İthal Ettiği Ülkeler.	27
Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Yarı İşlenmiş/ Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk İthal Ettiği Ülkeler	28
Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Deri Giyim ve Kürk Giyim İthal Ettiği Ülkeler	29
Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Saraciye Ürünleri İthal Ettiği Ülkeler	30
Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Ayakkabı İthal Ettiği Ülkeler.....	31
V. TÜRKİYE – ÇİN HALK CUMHURİYETİ DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ.....	32
Türkiye - Çin Halk Cumhuriyeti Genel İhracat ve İthalat	32
Türkiye - Çin Halk Cumhuriyeti Deri ve Deri Mamulleri Ticareti	37
Türkiye'nin Deri ve Deri Mamulleri Ticaretinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Yeri.	41
V. FAYDALI ADRESLER	43
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	45

DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ PAZARI OLARAK ÇİN HALK CUMHURİYETİ

I. ÇİN HALK CUMHURİYETİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Çin Halk Cumhuriyeti, Asya'nın doğu ve güneydoğusunda 9.571.300 km²'lik bir alana yayılan dünyanın en büyük ülkelerinden biridir. Sınır komşuları Moğolistan, Rusya, Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Nepal, Bhutan, Burma, Laos, Vietnam ve Kuzey Kore'dir. Ülkenin doğusunda düzlükler, deltalar ve tepeler; batısında ise yüksek platolar ve çöller hâkimdir.

Arazinin geniş bir coğrafyaya yayılmış olması dolayısıyla, güneyde tropik iklimden kuzeyde yarı-arktik iklime kadar farklı hava koşulları hüküm sürmektedir. Çin'in doğusunda Doğu Çin Denizi ve güneydoğusunda Güney Çin Denizi yer almaktadır. Çin anakarasının toplam sahil uzunluğu 18 bin km'den fazladır.

Çin, çok geniş dağlık bölgelere sahip olan bir ülkedir. Dağlık bölgeler, tüm ülkenin yüzölçümünün üçte ikisini oluşturur. Ülke'de çok sayıda nehir bulunmaktadır. Havza yüzölçümleri 1.000 kilometrekareyi aşan nehirlerin sayısı 1.500'den fazladır. Denize dökülen nehirlerin havzalarının yüzölçümü, ülkenin toplam kara yüzölçümünün % 64'ünü oluşturmaktadır.

Ülkenin büyük çoğunluğu kuzeye özgü Mandarin Çincesi (Putonghua) konuşurken başta Kantonca olmak üzere çeşitli yerel şiveler mevcuttur. Han Çinlileri, konuşma Çincesinin çok farklı çeşitlerini konuşmaktadırlar.

Çincenin en büyük alt grubu "Mandarin Çincesi" olup, dünyadaki var olan diller arasında en fazla konuşulan dildir. Mandarin tabanlı dil de, Putonghua diye bilinmekte ve Beijing (Pekin) telaffuzu ile okullarda öğretilmekte olup, ülkenin tamamının resmi dilidir.

Çin'in 5.000 yıla kadar uzanan köklü bir tarihi geçmişi vardır. Çin uygarlığı tarih boyunca gözle görünür bir devamlılık sergilemiştir. Bu bölgede, bir imparator etrafında bilinen en büyük siyasi birleşme M.Ö. 221 yılında Qin Hanedanı imparator Qin Shi Huang Di zamanında gerçekleşmiştir. Tarih boyunca pek çok birleşme, bölünme ve hanedan çatışmalarına sahne olan Çin'de imparatorluk sistemi 1911'de sona ermiştir.

1911-1949 dönemini içine alan siyasi güç çatışmaları, Mao Zetung'un 1 Ekim 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ilan etmesi ile son bulmuştur. Bu tarihe kadar ülkeyi yöneten Çan Kay-Şek'in yönetimden isimlerle Tayvan'a kaçması, günümüzde hala süren Tayvan sorununun da başlangıcı olmuştur. 1949-1976 yılları arasında ülkede Mao Zetung'un mutlak siyasi hâkimiyeti, ekonomik ve sosyal gelişmelerde etkili olmuştur.

Mao 1976 yılında ölmüştür. Bunu izleyen 80'li yıllar boyunca ülkede siyasi tutuculuk devam etse de, ekonomik olarak dışa açılma çabaları başlatılmıştır. 1989 yılındaki Tiananmen Meydanı olayları, 1991 yılı sonunda Sovyetler Birliği'nin sona ermesi ve dünya ekonomik konjonktüründe güçlenen "serbest piyasa anlayışı" Çin'i kendi bünyesinde bazı reformlar yapmaya zorlamıştır.

Bu çerçevede 1992 yılında Çin Komünist Partisi'nin 14. Ulusal Kongresi'nde ülkede "Sosyalist Piyasa Ekonomisi" tesis edilmesi kabul edilmiştir. Ayrıca 1997 yılında Hong Kong'un ve 1999 yılında Makao'nun Çin'e dâhil olması ve bu ülke bünyesinde "Özel İdari Bölge" statüsü kazanmaları Çin'in bölgedeki önemini bir kat daha artırmaktadır.

Bugün Çin, dünya ekonomik sistemine entegre olmak üzere çaba göstermekte ve bu doğrultuda dışa açılma ve piyasa ekonomisine geçiş yönünde önemli, ama ihtiyatlı adımlar atmaktadır. GATT'nin 1947'deki kurucusu ve fikir babalarından biri olan Çin, 1950'de ayrıldığı sisteme 11 Kasım 2001 tarihinde geri dönmüş bulunmaktadır.

Çin'in GATT/WTO sistemine dönmesi, hem kendisi hem de uluslararası alandaki partnerleri açısından önemli avantajlar doğurmuş ve ülke ekonomisinin daha da güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Çin, 1,3 milyarı aşan nüfusu ve 3,9 trilyon dolara ulaşan dış ticaret hacmi ile dünya ölçeğinde büyük bir ticari güç ve önde gelen ülkelerden biridir. Aşağıda verilen temel sosyal ve ekonomik göstergeler, gerek Çin ekonomisinin gücünü, gerekse ne kadar büyük bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Resmi Adı	Çin Halk Cumhuriyeti
Başkenti	Pekin (Beijing)
Yüzölçümü	9.561.000 km²
Kara Sınırları	22.117 km
Kıyı Uzunluğu	14.500 km

Nüfus	1,34 milyar (2012 tahmini)
Nüfus Dağılımı	Erkek % 51,3 Kadın % 48,7
Nüfus Artış Hızı	% 0,48 (2012)
Ortalama Yaşam Süresi	Erkek 72,8) Kadın 77,1
Para Birimi	Yuan (Renminbi)
GSYİH Büyüme Hızı	% 7,8 (2012))
Kişi Başına Milli Gelir (s.a.p.)	\$ 9,100 (2012 tahmini)
İşsizlik Oranı	% 6,4 (2012 tahmini)
İhracat	\$ 2,050 milyar (2012)
İhracatta Başlıca Ürünler	Elektrik-elektronik, hazır giyim, tekstil, demir-çelik ürünleri, optik ve medikal ürünler
İthalat	\$ 1,818 milyar (2012)
İthalatta Başlıca Ürünler	Makine ve aksamı, petrol, çeşitli madenler, metaller, plastik, kimyasallar

Nüfus Yapısı

Çin, dünyada en çok nüfusa sahip ülkedir. 2012 yılı tahminlerine göre Çin'in toplam nüfusu 1,34 milyar civarında olup, dünyanın toplam nüfusunun % 20'sini oluşturmaktadır. Çin ayrıca dünyada nüfus yoğunluğunun nispeten fazla olduğu ülkelerden biridir (ortalama nüfus yoğunluğu km²'de 140 kişi). Ancak Çin'in nüfus dağılımı orantılı değildir; doğuda fazla, batıda ise azdır. Yoğun nüfusa sahip olan doğu kıyısında km²'ye 400'den fazla kişi, orta kesimde km²'ye 200'den fazla kişi düşerken nüfusun az olduğu batı kesimde bulunan yayla bölgelerinde km²'ye 10'dan daha az kişi düşmektedir. Günümüzde, Çin nüfusunun ortalama yaşam süresi yaklaşık 75 yaşına kadar yükselmiştir. (Erkek 72,8, kadın 77,1 yaş).

Uygulanan politikalar sonucunda nüfus azalarak da olsa artmaya devam etmektedir. Nüfus içerisinde yaşlıların gençlere oranı giderek artmaktadır. Nüfusun % 91,6'sını Han kökenli Çinliler, % 6,7'sini ise aralarında Uygurların da bulunduğu diğer azınlıklar oluşturmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilk kez

kentsel-şehirlerde yaşayan nüfus sayısı kırsal kesimde yaşayanların sayısını geçmiş bulunmaktadır. Kentsel nüfus toplamı 700 milyonu aşarak toplam nüfusun (1,34 milyar kişi) %53'üne ulaşmıştır.

Ülkedeki en önemli dinler Konfüçyanizm, Taoizm ve Budizm'dir. Bunları Müslümanlık ve Hıristiyanlık takip etmektedir. Etnik olarak Çin'li olan çoğunluk Budizm, Taoizm ve Hıristiyanlık arasında bölünmüş olup; Müslümanlık daha çok Uygur, Hui, Kazak, Kırgız, Tatar ve Özbek azınlıklar arasında yayılmıştır.

Çin'in dev nüfusu bazı açılardan avantajlar sağlarken, bazı konularda da ülke idaresini zorlaştırmaktadır. 1980'lerde yürürlüğe giren "her aileye tek çocuk" politikası, resmi nüfus artışını yavaşlatmış olsa da, kayıt dışı doğumlar eklendiğinde Çin nüfusunun daha yüksek çıkması beklenmektedir. Nüfusun içinde bulunduğumuz yüzyılın ortalarına kadar artış göstermesi ve 1,6 milyar dolaylarında stabilize olması beklenmektedir. Diğer yandan, tek çocuk politikası beraberinde genç nüfus oranının azalmasını ve Çin halkının yaşlanmasını getirmiştir. 1990 yılında 65 yaş üstü nüfus, toplam nüfusun % 9'unu oluştururken, 2030 yılında bu oranın % 22 seviyesine çıkması beklenmektedir. Bu da sosyal sigorta ve emeklilik fonlarına ülke ekonomisinden daha fazla pay ayrılmasını gerektirecektir.

Çin'de kentleşme sürecinin hızlanmasıyla birlikte orta gelirli nüfusun beklenenden daha hızlı artarak, toplumun gelişmesinde önemli bir güç haline geleceği beklenmektedir. Bu durum kentlerdeki toplumsal yapının yanında, siyasi, ekonomik ve kültürel gelişmelerin yapısını da derinden etkileyecektir. Gelecek on yıl içinde yaklaşık yetmiş milyon kişinin iş gücüne katılacağı öngörülmüştür. Bu kitlenin yarattığı baskının, yüksek büyüme oranlarını önümüzdeki dönemde de zorunlu kılacağı düşünülmektedir. Çin'in gelişme yolunda önündeki en büyük engellerinden birisi bu nüfusun ihtiyaçlarını karşılayacak altyapının olmayışıdır. Bu eksikliğin giderilmesi amacı ile yoğun yatırımlar yapılmaktadır.

Ülkede son yıllarda yaşanan hızlı ekonomik gelişmeyle birlikte, yeni ekonomik ve toplumsal problemler gündeme gelmektedir. Bu problemlerden biri de bölgesel gelişme farklarının ortaya çıkması ve gelir dağılımının bozulmasıdır. Ayrıca şehirleşme ve işsizlik sorunu da artmaktadır.

İdari Yapı

Çin Halk Cumhuriyeti Anayasası'na göre, Çin'deki idari yapı esas olarak şöyle düzenlenmiştir:

1. Tüm ülke eyaletlere, özerk bölgelere ve doğrudan doğruya merkeze bağlı şehirlere,
2. Eyaletler ve özerk bölgeler, özerk illere, ilçelere ve şehirlere,

3. İlçeler, özerk ilçeler ve şehirlere, nahiyelere, azınlık etnik grupların toplu halde yaşadıkları nahiyelere ve kasabalara ayrılmıştır.

Özerk bölgeler, özerk iller ve özerk ilçeler, azınlık etnik grupların özerklik uyguladıkları mahallelerdir. Devlet gerekli gördüğü zaman özel idari bölgeler kurabilir.

Şu anda Çin'de merkeze doğrudan bağlı 4 şehir, 23 eyalet, 5 özerk bölge ve 2 özel bölge olmak üzere eyalet düzeyinde 34 idari kuruluş bulunmaktadır. Bu şehirlerden en önemli ikisi olan Pekin ve Şanghay ile ticaret ve sanayi açısından gelişmiş bir eyalet olan Guandong ile ilgili bilgiler aşağıda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Pekin'dir (Beijing). Nüfusu 15 milyon üzerinde olan Pekin, Kuzey Çin Ovası'nın kuzeybatı kenarında bulunmaktadır.

Pekin, uzun yıllardan beri ülkenin başkenti konumundadır. Başta Liao Hanedanı olmak üzere sırasıyla Jin, Yuan, Ming ve Qing hanedanlarının ve Çin Cumhuriyeti'nin ilk döneminin başkenti olmuş ve sırasıyla Zhongdu, Dadu, Beiping ve Beijing olarak adlandırılmıştır.

1928 yılında kurulan Pekin, merkeze doğrudan bağlı bir şehirdir. Pekin'in yüzölçümü 16,8 bin kilometrekaredir. Pekin yalnızca Çin'in siyasi merkezi değil, aynı zamanda kültür, bilim, eğitim merkezi ve önemli ulaşım kavşağıdır. Şehir ayrıca turistik özellikler de taşımaktadır. Pekin'in ünlü turistik ve tarihi yerleri arasında Çin Seddi, Yasak Kent, Gök Tapınağı, Ming Hanedanının 13 İmparator Mezarı, Yazlık Saray ve Xiangshan Parkı sıralanmaktadır.

Çin'in en önemli kentlerinden Şanghay, Yangtze Nehri'nin denize döküldüğü Doğu Çin'in deniz kıyısının ortasında yer almaktadır. Şanghay, çok eskiden deniz sahilinde bir balıkçı köyü iken 1927 yılında şehir olarak yapılmış ve Çin'in merkeze doğrudan bağlı dört büyük şehirden biri durumuna gelmiştir. Şehrin yüzölçümü 5.800 km² ve nüfusu yaklaşık 14 milyon kişidir. Şanghay, Çin sanayinin kalbinin attığı, ticaret ve finans merkezi ile bilim ve teknoloji üssü olması dolayısıyla yalnız Çin'in değil dünyanın da en büyük şehirlerinden biri konumundadır.

Yaklaşık 86 milyon nüfusa sahip olan Guangdong Eyaleti, Hong Kong ve Tayvan'a yakın olmanın sağladığı avantajla, bu bölgelerden teknoloji ve sermaye akışının yoğun olduğu önemli bir üretim alanı olmuştur. Eyalette yer alan Pearl River Delta Ekonomik Alanı (PRD) eyaletin üretim merkezi durumundadır ve eyaletteki toplam üretimin büyük bölümü bu bölgede gerçekleştirilmektedir. Ülke ihracatının üçte biri Guangdong'dan gerçekleştirilmektedir ve bu payıyla da eyalet, ülkede ilk sırada yer almaktadır.

Ayrıca, Guandong eyaleti ülkenin tüketim malları perakende satışından önemli bir pay almaktadır.

Guangdong, hafif sanayi üretiminde güçlüdür. Hafif sanayi üretimi, eyaletteki toplam sanayi üretiminin yarısını oluşturmaktadır. Üretilen başlıca ürünler; televizyon, elektrikli fanlar, buzdolabı, hazır giyim ürünleri, bisiklet, oyuncak, ayakkabı ve elektronik ürünlerdir. Bu ürünlerin en çok ihraç edildiği eyalet Guandong'dur. Guangdong eyaletinde son yıllarda ağır sanayiye, yeni ürünlere ve yüksek teknoloji ürünlerine yönelinmektedir. Eyaletin şehirlerinden Shenzhen'de yeni ve yüksek teknoloji sanayi üretimi, şehirdeki toplam sanayi üretiminin %40'ını oluşturmaktadır. Ayrıca Shenzhen'de ar-ge harcamaları da eyalette en yüksek düzeydedir.

Dış Politika

Günümüzde Çin dış politikasının en önemli konusu, ABD ile ilişkilerdir. ABD iş dünyası, günümüzün gelişmekte olan en büyük pazarı Çin'de büyük fırsatlar görmekte, ülke yönetimi ise Çin'in dünya güç dengesini değiştirecek ölçüde güçlenmesine karşı politikalar üretmeye çalışmakta ve DTÖ üyeliğinden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi için baskı uygulamaktadır.

Çin-ABD ilişkilerinde zaman zaman parlayan bir sorun da Tayvan meselesidir. 1949 yılından bu yana ana kıtadan bağımsızlığı savunan, de facto bir yönetimin başta olduğu Tayvan, adanın kendisine bağlı olduğunu savunan Çin tarafından ilhak edilme ihtimaline karşın, ABD'nin askeri ve siyasi koruması altındadır. ABD'nin pozisyonu, mevcut durumun korunması yönünde olsa da bu üçlü arasında gerginlik zaman zaman tırmanmaktadır.

Çin ile Japonya arasında tarihsel nedenlerden kaynaklanan sorunlar dönemsel olarak gündeme gelse de, iki ülkenin ekonomik bağları oldukça güçlüdür. Kuzey ve Güney Kore ile ilişkilerde ise ibre giderek değişmekte ve Güney Kore ile ilişkiler sıkılaşmaktadır. Bunda ekonomik bağlar kadar geçmişte benzer şekilde Japon işgaline maruz kalmanın psikolojik etkisi de rol oynamaktadır.

ASEAN (Güneydoğu Asya ülkeleri Birliği) üyesi bazı ülkelerle de Güney Çin Denizi'nde bulunan Spratly adaları üzerindeki egemenlik iddiaları yüzünden sürtüşmeler yaşanmaktadır. 2012 yılında Çin ile Japonya arasında Doğu Çin Denizinde bulunan Diayu adalarının egemenliği konusunda başlayan kriz henüz çözüme ulaşmadığından iki ülke arası siyasi ve ekonomik ilişkileri olumsuz etkilemektedir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Rusya ile ilişkilerinde ise ekonomik ilişkilerden ziyade siyasi ilişkiler öne çıkmaktadır.

Sanayi

Dünyanın hızla büyüyen ekonomilerinden birine sahip olan Çin, 1970'lerin sonundan itibaren uygulanan sanayileşme programları sonucunda büyük bir atılım gerçekleştirmiştir. 1980'lerin başlarında Çin, hafif sanayinin gelişimini özendirici bir politika izlemiştir. Bunun sonucunda, hafif sanayi kollarındaki büyüme hızlı olmuştur. Sanayinin hızlı bir şekilde büyümesi sonucunda, ülkede, enerji, petrol, demir-çelik, kömür kaynaklarında, ulaşım ve iletişim sektörlerinde bir sıkıntı yaşanmaya başlanmıştır. Bunun sonucunda, 1990'dan sonra yatırımlar bu sektörler yönleştirilmiştir. Çin'de bankaların devlete ait olması, devletin belirlediği sektörler kaynak aktarımını da mümkün kılmıştır.

Günümüzde, Çin sanayii pek çok sektörde yetkinliğe ulaşmış durumdadır. Modern metalürji, madencilik ve enerji ekipmanları, uçak yapımı, otomobil üretimi, büyük makina parçaları, döküm, uzay sanayi, büyük enerji devreleri, elektronik, iletişim ekipmanları, ölçüm araçları gibi alanlar, son dönemde Çin ekonomisinin faaliyet gösterdiği başlıca alanlar arasında sayılmaktadır. Çin, halen madencilik, enerji santrali, metalürji, akaryakıt, kimyasallar, otomotiv ve gemi yapımı konularında tamamen kendi teknik imkânlarına dayanmaktadır.

Öte yandan, Çin'de üniversite-sanayi işbirliğine de büyük önem verilmektedir. "Çin'in Silikon Vadisi" olarak bilinen "Zhongguancun Vadisi", otuzdan fazla üniversitenin yanı sıra çoğu yüksek teknoloji üretimi yapan firmalara ait olmak üzere 200 civarında araştırma kuruluşuna da ev sahipliği yapmaktadır. Dikkati çeken diğer bir husus ta, yüksek teknoloji alanında başı çeken firmaların çoğunun Pekin Üniversitesi ve Tsinghua Üniversitesi gibi belli başlı Çin üniversitelerinin yan kuruluşları olmalarıdır.

Diğer yandan, Çin'in sanayi gelişimiyle ilgili dikkate alınması gereken diğer bir husus ta, son yıllarda özellikle işgücü maliyetlerinin düşüklüğü sayesinde küresel pazarlara hâkim olan Çin'in ihracat sektörlerinin, son dönemde ülkede işgücü maliyetlerinin artmasının yanı sıra asgari ücret yasasının yeniden düzenlenmesi sonucu artan üretim maliyetlerinden olumsuz etkilenmekte oluşudur.

Ekonomi

Dünya nüfusunun yaklaşık beşte birini oluşturan Çin Halk Cumhuriyeti, bütün dünya ülkelerinin ilgiyle izledikleri ve sıkça hakkında konuştuıkları bir ülke konumundadır. Ülkelerin, Çin üzerinde bu denli yoğunlaşmasının en önemli ekonomik nedeni, Çin ekonomisindeki gelişmeler ile ülkelerin bazı ürünler açısından Çin ile rekabet güçlüğü yaşamalarıdır.

1949 yılında, Komünist Parti ve Mao Zedong öncülüğünde Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ilan edilmesinden sonra uzun yıllar kapalı bir ekonomi yapısı gösteren Çin, uyguladığı merkezi planlı ekonomi politikasıyla istikrarı sağlamış, ancak büyüme ve refah artışında önemli sorunlar yaşamıştır. Bu politikaların sürdürülemezliğinin anlaşılmasından sonra, 1980'lerin başında kolektif tarım uygulamasını durdurmuş ve özel teşebbüse yeniden izin vermiştir.

Yaptığı reformlarla Çin ekonomisine damgasını vuran Deng Xiaoping'in "Bazı kişiler ve bölgeler önce zenginleşsin, sonunda toplumun tümü zenginleşecektir." sözü ise, 1980 sonrası dönemdeki değişim sürecini açıkça ifade etmektedir. Nitekim 1997'deki ölümüne kadar Xiaoping, Çin'de değişimin öncülüğünü yapmıştır. Xiaoping döneminde Çin, hem askeri ve ekonomik alanda gelişmeyi başarmış, hem de reformist hareketler sonucunda önemli ölçüde zenginleşmiştir.

Merkezi planlamadan ayrıldığı 1978 yılından bu yana Çin, yılda ortalama %10 oranında büyümektedir. Özellikle ülkenin doğu kıyıları hissedilir ölçüde bir gelişme göstermektedir. Ancak ekonomik büyümenin hızı istikrarlı değildir. Tüketim eğilimi artmakta, fiyatlar yükselmekte, yabancı yatırımlar ve şehirde kişi başına düşen gelir artmaktadır. Bazı gözlemciler Çin'in resmi olarak açıklanandan çok daha hızlı büyüdüğünü öne sürmektedir. Reform döneminde ekonomik büyüme, kıyı bölgelerinde çok daha hızlı gerçekleşmiştir.

1980'li yıllar ve 1990'ların başında Guangdong eyaleti genel olarak Pearl Nehri Deltası, en hızlı büyüyen bölge olmuştur. Bu bölge sermaye, teknoloji ve müteşebbis becerilerini, komşusu olan Hong Kong'dan almıştır. 1990'lı yıllarda yine Fujian ve Guangdong bölgesi Tayvan kaynaklı yatırımlara konu olmuştur. 1990 yılından bu yana Çin'deki Tayvan kaynaklı yatırımların 100 milyar doları geçtiği düşünülmektedir.

Kuzey doğudaki Shandong eyaleti ise Japonya ve Güney Kore kaynaklı yatırımlara ev sahipliği etmiştir. Son olarak resmi otoritelerin dikkati "Ejderhanın Başı" sayılan Yangtze Deltası'nın geliştirilmesinde, yani Şanghay bölgesinde yoğunlaşmıştır. Bu çabalar sırasında, doğudaki gelişmelerin batı bölgelerine ve ülkenin iç kısımlarına sıçraması beklentileri, henüz gerçekleşmemiştir.

Büyük bir ülke olan Çin, son yirmi yılda gerçekleştirdiği reformlarla dünya ekonomisinin en önemli güçlerinden biri haline gelmiştir. Çin'in bu atılımının temelinde ise ekonomik büyümedeki belirgin başarısı yatmaktadır. Şu anda Çin, dünyanın en büyük ihracatçıları arasında yer almaktadır. Döviz rezervleri ve bütçe fazlası rekor düzeydedir; ayrıca çarpıcı şekilde dış yatırım çeken bir ülke konumundadır. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne üyeliğinin ardından, Çin'de yeni bir dönem başlamıştır. Bu yeni dönemde, özel sektör yatırımları artmış; ancak, devlet ekonomideki tekelini ve bireyler üzerindeki sıkı

denetimini sürdürmeye devam etmiştir. Çin'in DTÖ üyeliği sonrasında ihracatı ve ekonomik büyümesi hızlanmış, bu gelişme diğer ülkeleri tehdit eder hale gelmiştir.

Ekonomideki patlama, büyük bir enerji açığını da beraberinde getirmektedir. Çin, ABD'nin ardından en büyük ikinci petrol tüketicisiyken, kömür üretim ve tüketiminde ise ilk sırada yer almaktadır. Dışarıdan enerji ithaline milyarlarca dolar harcayan ülkenin, bu alandaki en büyük yatırımı ise 25 milyar dolara mal olması beklenen Üç Vadi Barajı hidroelektrik santrali projesidir.

Ülkenin kalkınma yolunda pazarlarını yabancı sermayeye açması ve dış ticaretini arttırması, genelde ulaştırma altyapısı daha gelişmiş olan doğu ve kıyı kesimlerinde refah seviyesinin iç ve batı bölgelere kıyasla daha çok artmasına yol açmıştır. Bu bağlamda özellikle kentler ve kırsal kesim arasında fark belirgindir. Kırsal kesimin gelir seviyesi tahıl fiyatlarının artış göstermesi, merkezi hükümetin kırsal bölgeleri kalkındırma politikası çerçevesinde vergi yükünü azaltması gibi etmenlerle ciddi oranlarda artış gösterse de; kırsal kesim ile kent merkezleri arasındaki gelir seviyesi dengesizliği giderilememiştir. Kentsel ve kırsal kesimler arasında oluşan ekonomik uçurum, ülkenin en önemli toplumsal sorunlarından biri haline gelmiş durumdadır.

Yüksek büyüme oranları ile dikkat çeken Çin ekonomisi, son dönemde artan üretim ve işçilik maliyetlerine rağmen yine de 2012 yılında % 7,8 büyümüştür. IMF tahminlerine göre Çin ekonomisinin büyüklüğü 2011 yılında 11,2 trilyon dolardan, 2016 yılında 19 trilyon dolarlık bir büyüklüğe erişecektir. ABD, açıklarını kapatmak için Çin'in atacağı adımları izlemekte, Avrupalılar, borç krizinden kurtulmak amacıyla Çin'in kapısını çalmaktadır.

Hızlı ekonomik büyümenin dayandığı en önemli faktör olan ihracat, hızlı bir şekilde artmaya devam etmektedir. 2011 yılında 1,9 trilyon dolar olarak gerçekleşen ihracat, 2012 yılında ise % 8 artışla 2 trilyon doları aşmıştır. 2012 yılı toplam ithalatı ise 2011 yılına göre % 4,3 artışla 1,82 trilyon dolara yükselmiştir.

Çin genelinde perakende satışlar ise 2012 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 14,3 oranında artış kaydetmiştir.

Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri

“Özel Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri”, Çin'in dışa açılan bölgelerinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Halen Çin genelinde irili ufaklı 5000 civarında Özel Ekonomik Bölge (Special Economic Zone) mevcuttur. Çin özel ekonomik bölgeleri, Hindistan ve Vietnam gibi ülkeler tarafından da model alınarak uygulanmıştır.

Bilindiği gibi dışa açılan bir kentte mükemmel altyapı tesislerinin kurulması, uluslararası standarda uygun bir yatırım ortamı yaratmaktadır. Çin’de yabancı sermayeyi çekmek ve kullanmak yoluyla yüksek ve yeni teknoloji sektörü başta olmak üzere modern sanayi yapısı oluşurken, kentler ve civarlarında dış ekonomi ve ticareti geliştiren önemli bölgeler ortaya çıkmıştır.

1988 yılında Çin Devlet Konseyi ilk kez olarak dışa açılan 14 sahil kentinde devlet düzeyindeki Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri’nin kurulmasını onayladı. Bu 14 kent şunlardır: Dalian, Qinhuandao, Tianjin, Yantai, Qingdao, Lianyungan, Nantong, Minhang, Hongqiao, Caohejing, Ningbo, Fuzhou, Guangzhou ve Zhanjiang. Bunlardan başka, Suzhou kentindeki sanayi bölgesi, Jinqiao İhracat Ürünleri İmalatçılığı Bölgesi, Ningbo Daxie Ekonomi ve Teknoloji Kalkınma Bölgesi, Xiamen Haicang Yatırım Bölgesi ve Hainan Yangpu Kalkınma Bölgesi’nde ekonomik ve teknolojik kalkınma bölgeleriyle ilgili politikanın uygulanması, Çin Devlet Konseyi tarafından onaylanmıştır.

Dışa açılan bölgelerin önemli bir kısmını oluşturan devlet düzeyindeki “Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri”nin çoğunluğu, eyaletler ile özerk bölgelerin merkez kentlerinde ve dışa açılan sahil kentleri ile dışa açılan diğer kentlerden ayrılan bir bölgede bulunmaktadır. Bu bölgelerde uluslararası standarda uygun yatırım ortamı yaratmak için, her açıdan mükemmel altyapı tesisleri inşa edilmiş ve yabancı sermayeyi çekmek yoluyla başta yüksek ve yeni teknoloji sektörü olmak üzere modern sanayi yapısı oluşturulmuştur. Bu nedenle “Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri” de, buldukları kentler ve komşu bölgelerin dış ekonomik ve ticari gelişmesini sağlayan önemli bölgelerdir.

Dış Ticaret Politikası ve Tarife Dışı Engeller

Çin ticaret politikasında çeşitli tarife ve tarife dışı uygulamalar mevcuttur. Tarife dışı uygulamalar gerek merkezi hükümet, gerekse bölgesel düzeyde yürütülmektedir. Çin dış ticaret politikasının en önemli handikaplarının başında kuralların şeffaf ve anlaşılır olmamakla birlikte sık değişmesi ile birlikte uygulamaların her zaman tutarlı çizgide bulunmaması ve sübjektif yorumlara açık olması yer almaktadır.

Çin’de uygulanan tarife dışı engellerin başında sübvansiyonlar gelmektedir. Merkezi hükümetin yanı sıra bölgesel yönetimler de çeşitli teşvikler verdiklerinden ülke içindeki sübvansiyonları tek tek sıralamak oldukça zordur, örneğin düşük fiyatlı enerji ve hammadde gibi ihracatta dolaylı teşvikler uygulanmaktadır. Devlet şirketleri pek çok banka kredisini tercihli oranlarla kullanmaktadır. Diğer teşvikler; vergi teşvikleri, özel ekonomik bölgelerdeki

firmalar için ek imtiyazların yanı sıra Çin'in bazı alanlarda nakit teşvikler uygulamaya devam ettiği de görülmektedir. Ayrıca ihracatta vergi iadesi de uygulanmaktadır.

Bu çerçevede diğer tarife dışı bir uygulama da rekabet bozucu uygulamalar olup 1993 yılında yürürlüğe giren ve haksız rekabeti önleyen bir kanuna rağmen halen sorun teşkil edebilmektedir. Bu durum ithal ürünlerin piyasa girişi ile yabancı yatırımların üretim maliyetini yükseltici etkide bulunabilmektedir. Genel olarak Çin'in dış ticaret işlemlerinde açıklık ilkesinin yaygınlaştırılması ve ticari kuralların uygulanmasının ülke çapında standart hale getirilmesinin zor olacağı düşünülmektedir. Buna rağmen özellikle sanayi ürünlerinin ithalat mevzuatı ve uygulamalarının basitleştirilmesi konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Dış Ticaret Alanında Faaliyet Gösteren Kurumlar

Çin Halk Cumhuriyeti'nde dış ticaret alanındaki yetkili kurumlar, bu konunun uzun dönem planlamalarını da yapan ve Devlet Konseyi'ne bağlı çalışan Devlet Planlama Komisyonu ile Devlet Ekonomik Komisyonu'dur. Diğer etkili kuruluşlar, Özel Ekonomik Bölgeler Bürosu, Devlet İthalat ve İhracat Ürünleri Denetleme İdaresi, Gümrükler Genel İdaresi, Çin Seyahat ve Turizm Bürosu, Çin Uluslararası Ticareti Teşvik Konseyi olarak sayılabilir.

Çin Halk Cumhuriyeti, dünya nüfusunun yaklaşık % 20'sini barındırmaktadır. Bu büyüklükteki bir ülkenin küresel ekonomi ile bütünleşmesi hem Çin hem de dünya ülkeleri için dengeleri değiştirmekte ve özellikle küresel ticaret kompozisyonunda büyük bir dönüşümü beraberinde getirmektedir. Son 25 yılda Çin Komünist Partisi tarafından kademeli olarak uygulanan reform süreci, 2001 yılında ülkenin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olması ile ivme kazanmış ve uluslararası ekonomide kartların yeniden dağıtılmasına yol açmıştır.

Deri ve Deri Ürünleri Pazarı

Deri ve deri ürünleri sektörü Çin ekonomisi için meydana getirdiği üretim ve katma değer ile net ihracat katkısı yapan bir sektör olmasının yanı sıra insan ağırlıklı bir sektör olduğu için istihdam anlamında da büyük ekonomik ve sosyal potansiyele sahiptir. Çin deri ve deri ürünleri sanayi, ülkenin en eski sanayilerinden biri olup deri eşya ve ayakkabı kullanımının M.Ö. iki binli yıllara kadar uzandığı bildirilmektedir. Çin deri ve deri ürünleri sektörünün asıl gelişimi ise ülke sanayisinin son 20 yılda yaptığı sıçramaya paralel olarak ucuz işçilik ve ihracat dayalı büyüme modeline dayanarak gerçekleşmiştir.

2010 yılsonu verilerine göre Çin genelinde deri ve deri ürünleri üretimi 113,6 milyar dolara ulaşmış olup, ülke genelinde deri ve deri ürünleri ile

ayakkabı imalat ve ihracat sektörlerinde 6 milyon civarında insan istihdam edilmektedir. Çin kaynaklı verilere göre dünya yarı işlenmiş ve bitmiş deri üretiminin % 20'si Çin'de üretilirken, dünya ayakkabı üretiminin % 70'i (yüksek ihracat kadar 1,5 milyarlık iç pazarı da dikkate alınarak), dünya deri konfeksiyon üretiminin üçte biri ile dünya deri çanta ve seyahat eşyaları üretiminin % 25'i Çin'de üretilmektedir. Yine 2010 yıl sonu verilerine göre Çin genelinde 26,500 civarında deri ve deri ürünleri ile ayakkabı üreticisi işletme mevcut olup, bu rakamın 10,400'den fazlası deri çanta ve seyahat eşyaları üreticisi, 10,200'ü ayakkabı imalatçısı, 3,300'ü deri konfeksiyon üreticisi, 2000'den fazlası ise tabakhane olarak üretim yapmaktadır. 2005 yılında deri ürünleri ve ayakkabı üreticisi işletme sayısı 30 binin üzerindeyken, 5 yıllık dönemde çoğu küçük işletme olmak üzere 4 binden fazla firmanın eskiyen imalat teknolojileri, geri kalmış üretim modelleri ve rekabete ayak uyduramama nedenlerinden dolayı kapandığı bildirilmektedir.

Çin genelinde deri ve ayakkabı ürünlerinin alt ürün gruplarına göre daha fazla üretim veya dağıtımının yapıldığı merkezler mevcuttur. Örneğin, Haining Çin'in en büyük deri dağıtım üssü ve yabancı markaların da dağıtım üssü konumundayken, Huadu'da bulunan Shiling deri bölgesi de Çin içine deri ürünleri ve türevleri konusunda satış ve dağıtım merkezi konumundadır. Webzhou Çin'in ayakkabı başkenti kabul edilirken, Chengdu ve Huidong şehirleri de kadın ayakkabısı üretim üsleri olarak değerlendirilmektedir. Xinji deri konfeksiyon sektöründe öne çıkarken, Chongfu ve Suning kentleri de kürk sektöründe öne çıkmaktadırlar.

Çin deri ve deri ürünleri sektörünün son 20 yılda hızla büyümesinin nedenleri arasında ucuz işçilik avantajı kadar, devlet desteği ve teşviklerinin de büyük payı olmuştur. Çin Deri Sanayicileri Birliği verilerine göre Çin deri ürünleri ve ayakkabı sektörünün kullandığı ham ve işlenmiş derilerin % 80'i iç pazardan temin edilirken, % 20'si kadarı ithal edilmektedir. Yine Çin Deri Sanayicileri Birliği verilerine göre Çin'in ithal ettiği ham ve işlenmiş derilerin yaklaşık $\frac{3}{4}$ 'ü ayakkabı imalatında kullanılmaktadır.

Özellikle son 10 yıldır ucuz işçilik, devlet desteği ve ihracata dayalı büyüme modeli avantajlarıyla dünya ayakkabı ve deri çanta pazarına hâkim olan Çin deri ve ayakkabı sanayisinin, son yıllarda artan ve artmaya devam etmesi beklenen işçi maliyetleri nedeniyle rekabet gücünün azalmasının yanı sıra merkezi ve yerel yönetimlerin sanayi sektörlerine teşvik vermede geçmişe göre daha seçici davranmaları ve çevre kirliliği konusunda deri üretim tesislerine eskisi kadar hoşgörülü olmamaları nedeniyle özellikle düşük kalite üretim yapan deri ürünü ve ayakkabı üretim ve ihracat işletmelerinin işi daha zor olacak gibi görünmektedir. Çin merkezi hükümeti ve yerel yönetimler, çok enerji tükettiği ve çevre kirliliğine neden olduğu için özellikle tabakhanelere eski kadar sıcak bakmamakta ve teşvik etmemektedir. Üstelik birçok eyalette tabakhaneler için hayati öneme sahip olan suyun maliyeti son dönemde hızla artmakta, belediyeler ise sanayi kuruluşlarından aldıkları atık su bedellerine

zam yapmaktadırlar. Çin Halk Cumhuriyeti 12. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda yer alan 'Ekolojik Üretim' hedefine göre deri ve deri ürünleri imalatı işletmeleri zorunlu olarak enerji tasarrufu ve atıklarını azaltmak zorunda kalacaklardır.

Çin deri ve deri ürünleri sektörü bugüne kadar ihracat ağırlıklı bir sektör olarak ithalatta ham deri ve kürk ağırlıklı olarak gelişirken, son yıllarda Çin'in özellikle sanayileşmiş güney ve güneydoğu bölgelerinde gelişen ekonomiyle birlikte alım gücü ve hayat standartları artan orta-üst ve üst sınıf müşterilerin kaliteli ve lüks deri ve ayakkabı ürünlerini karşılamak amacıyla yapılan ithalatta da ciddi artış meydana gelmiştir, zira Çin'in yükselen orta-üst ve zengin sınıfı yerli deri ve ayakkabı ürünlerinin kalitesiyle yetinmemekte, başta Avrupalı lüks markalar olmak üzere uluslararası lüks deri markalarına rağbet etmektedirler. Bu çerçevede, Çin'in yükselen yeni zengin sınıfı, kaliteli Türk deri ve deri ürünlerini giderek daha fazla tercih etmektedirler. 2011 yılı itibariyle sözkonusu yeni zengin sınıfın sayısının kaymak tabakası kabul edilen 130 binden fazla Çinlinin servetinin 1 milyon doların üstünde olduğu ifade edilmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye Deri Konfeksiyoncuları Derneği (TDKD) ile Çin'in Haining kentinde yılda 5 milyon kişinin ziyaret ettiği dünyanın en büyük deri satış merkezlerinden biri olan Haining China Leather City AVM arasında 2012 yılının Ekim ayında imzalanan anlaşma ile Türk deri sektörü, 2013 Ağustos ayından itibaren Haining China Leather City AVM'de % 100 Türk malı ürünleri Çin'in lüks perakende pazarına satabilecek. 8.500 metrekarelik alanda toplam 25 mağazanın yer alacağı katta ara sokakların Türk şehirlerinin isimlerinden oluşacağı bildirilmektedir. Türk deri konfeksiyon sektörünün amacının Çin lüks giyim pazarına doğrudan girmek ve tüketicilere daha yakın olarak en üst segmente lüks ürün satmak olduğu belirtilmektedir. Çin genelinde toplam deri konfeksiyon pazarının 35 milyar RMB (yaklaşık 5,4 milyar \$) düzeyine ulaştığı öngörülmektedir.

Çin genelinde deri ve deri ürünleri pazarı dağıtım ve pazarlama kanalları incelendiğinde, coğrafi alanı geniş olan ve dünyanın en kalabalık nüfusunu barındıran ülkede çok çeşitli ve farklı dağıtım kanallarının bulunduğu görülmektedir. Yine de iç pazarda en yaygın kullanılan ve en çok paya sahip olan kanal toptan satıcılardır. Toptancı market ve hipermarketler markasız ve ucuz yerli malların dağıtımı ve satışında çok büyük paya sahiptir. Düşük fiyatlı ürünler için son yıllarda indirim marketleri ve outlet merkezleri de yaygınlaşmaktadır. Üretim merkezlerinin olduğu yerlerde yerli üreticiler kendi ürünlerini pazarlamak için direk satış mağazaları da kurmaktadır. Metro, Ito Yokado, Carrefour, Trust Mart ve Aushan gibi büyük market zincirlerinde de ucuz ve orta segmentteki deri ve ayakkabı ürünleri giderek daha yaygın halde satılmaktadır.

Öte yandan, daha yüksek alım gücüne sahip orta-üst ve üst kesim Çinli tüketiciler ise ithal ağırlıklı olmak üzere üst kalite, pahalı ve markalı deri giyim, çanta ve ayakkabı ürünlerinin satıldığı çok katlı mağazalar ve alışveriş

merkezlerini tercih etmektedir. Üst düzey kalite ve fiyat segmentindeki lüks ürünler giderek daha fazla özellikle lüks markaların satıldığı AVM'lerde tüketicilere sunulmaktadır.

Perakende Sektörü

Diğer ülkeler ile kıyaslandığında Çin Halk Cumhuriyeti, kişi başına düşen milli gelir bakımından halen orta-alt sıralarda yer alan bir konumdadır. 2012 yılında kişi başına düşen milli gelir ortalaması (s.a.p.) 9 bin doların biraz üzerinde olarak hesaplanmıştır. Bu rakamı 1,3 milyar ile çarptığımızda Çin Halk Cumhuriyeti'nin ne kadar büyük bir pazar olduğu görülmektedir.

Çin hükümeti, son dört yılda görülen yüksek büyüme oranının gelecekte sürdürülmesinin zor olacağını öngörmekte ve iç tüketimin önümüzdeki on yılda büyümenin motoru olabileceğini düşünmektedir. Bu nedenle iç tüketimi arttırabilmek için 11. Beş Yıllık Plan'larında bir dizi önlemlere yer vermiştir. Mevcut sosyal güvenlik ve sağlık sisteminin Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşlarının gelirlerini harcamaktansa tasarruf etmeye yönelttiği düşünülmektedir. Bu nedenle, Çinli tüketicilerin daha iyi bir sosyal güvenlik ve sağlık sistemine kavuştukları zaman geleceğe güvenle bakacakları ve harcanabilir gelirlerinin daha yüksek bir kısmını tüketime yönlendireceklerine inanılmaktadır.

A.B.D. nüfusunun ortalama yaşı 37, İngiltere'nin 39 iken, Çin Halk Cumhuriyeti nüfusunun yaş ortalaması 33'tür. 35 yaşın altındaki insanların ebeveynlerine nazaran daha açık ve rahat, yeni şeyleri denemeye eğilimli olduğu bilinen bir gerçektir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde eyaletler arasında kişi başına düşen milli gelir bakımından önemli farklılıklar vardır. En zengin bölge Zhejiang ile en fakir bölge Guizhou arasında 6 kat fark bulunmaktadır. Kişi başına düşen milli gelir bakımından en zengin bölgeler Pearl nehri ve Yangtze nehri deltaları ile doğuda bulunan kıyı şeridi ve Bohai bölgesidir. En zengin altı bölge olan Şanghay, Pekin, Tianjin, Zhejiang, Guangdong ve Jiangsu nüfusun % 19'una sahip olmasına rağmen, milli gelirin % 36'sına sahiptir. İç kesimler ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin batısı, doğusuna göre daha fakirdir. Ancak Çin hükümeti bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak için iç kesimlere ciddi miktarda yatırım yapmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti perakende pazarı dünyada A.B.D ve Japonya'nın ardından büyüklük olarak üçüncü sıradadır. Önümüzdeki yıllarda perakende sektörünün çift haneli olarak büyümeye devam edeceği tahmin edilmektedir. Öte yandan, Çinli tüketicilerin gelirleri arttıkça gıda dışı ürünlere yaptıkları harcamalar da artmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin çok büyük olması; birçok fırsat sunmasının yanında lojistik anlamında birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Resmi rakamlara göre Çin'de 660 şehir bulunmaktadır. Çin perakende piyasasına hitap etmek isteyen perakendecilerin yüzlerce şehirde binlerce dağıtım noktası kurması gerekmektedir.

Çin perakende pazarı 1980'li yıllarda dönüşmeye başlamıştır. 10-15 yıl içinde çok katlı mağazalar, süper-marketler, hiper-marketler gibi tüm modern formattaki mağazalar açılmıştır.

Çinli erkek tüketiciler ile kadın tüketiciler arasında satın alma davranışları arasında önemli farklar vardır. Erkekler alışverişe ve fiyat karşılaştırması yapmaya daha az vakit harcarlar ve güven duydukları markalardan alışveriş yapmaya devam ederler. Aynı yerden alışveriş yapmak yaygındır.

Ulaştırma ve Lojistik

Çin lojistik sektörü yeni yeni gelişmektedir. Altyapıda en büyük eksiklik ulaşım ve haberleşmede duyulmaktadır. Toplam ulaştırma altyapısı dünya çapında büyüklüğe sahip olsa da, araziye ve nüfusa oranla yetersiz kalmaktadır. Çin'de, hâlihazırdaki ulaşım altyapısının, talebin ancak %60'ına cevap verebildiği tahmin edilmektedir. Limanlar ve demiryolları talebe cevap verememektedir. Havayolu taşımacılığı, malzeme, ileri teknoloji ve eğitimli personel eksikliği içindedir.

Lojistik ağı genelde kıyı bölgelerinde yoğunlaşmıştır; iç bölgelerde ise hükümetin çabalarına rağmen büyük yatırımlara ihtiyaç vardır. Buna karşın, ülke ekonomisinin topyekûn bir gelişme içerisinde olması dolayısıyla, lojistik sektörünün de önümüzdeki dönemde gelişmesi ve küresel standartları yakalaması beklenmektedir. Her yıl %20 büyümesi beklenen sektördeki iyileşme, tüm ticari aktiviteler için bir verimlilik sağlayacak ve ülke ekonomisi üzerinde olumlu yönde bir çarpan etkisi olacaktır. Büyük potansiyel arz eden bir sektörün uluslararası arenadaki etki alanı da genişleyecektir. Bu doğrultuda Çin Hükümeti sektöre büyük önem vermekte ve gelişimini desteklemektedir. Ülkenin DTÖ yükümlülükleri uyarınca dağıtım kanallarını yabancılara açması da, sektörün küresel lojistik ağıyla bütünleşmesine ivme kazandırmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti İş Kültürünün Temel Noktaları

Çin Halk Cumhuriyeti ile başarılı bir şekilde iş yapmanın en önemli şartlarından birisi Çin sosyal ve iş kültürünü anlamak ve buna uygun davranışlar sergilemektir. ÇHC pazarında başarılı olmak için dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıda özetlenmektedir.

Çalışma Uygulamaları

Çin Halk Cumhuriyeti ile iş yaparken dakiklik son derece önemlidir. Çinli iş ortaklarınızı bekletmek doğru olmaz, zamanında randevu yerinde olunması gerekmektedir. Çinli işadamları herhangi bir iş yapmadan önce muhataplarını çok yakından ve detaylı bir şekilde tanımayı isteyeceklerdir. Tanımadıkları ve güven duymadıkları kişilerle iş yapmayı pek tercih etmezler.

Toplantı odasına hiyerarşik olarak daha yukarda olan kişi önce girmekte ve görüşmeye başlamaktadır. Çinli işadamlarının sıcak, misafirperver tavrı, iş anlamında da mutlaka pozitif bir sonuç alacağınız anlamına gelmemektedir.

İş İlişkileri

Kartvizitlerin bir tarafı İngilizce diğer tarafının ise Çince yazılmış olması gerekmektedir. Kartvizitin Çinli bir işadamına verilirken Çince yazılmış yüzü yukarda ve iki el ile tutularak uzatılmasında fayda vardır. Çinli iş adamının kartvizit alındıktan sonra bir süre incelenip masanın üzerine bırakılabilir. Kartviziti arka cebe yerleştirmek çok büyük saygısızlık olarak algılanacaktır. İş toplantısı esnasında alçak gönüllü ve sabırlı olmak, başarıya ulaşmak için etkili olacaktır. Toplantılar öncelikle kişisel sohbetler ile açılır; daha sonra iş konuşmaya geçilmektedir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Sürekli göz teması kurmaya özen gösterilmelidir. Gözleri kaçırmak güvensizlik olarak algılanacaktır. Çinli işadamına Mr. veya Madam ile beraber soyadlarını kullanarak hitap edilmesi uygun olur. Çinli iş adamının muhatapları konuşurken başını sallaması söylenenleri kabul ettiğinin değil; dinlediğinin işaretidir. Doğrudan olumsuz ifadeler kullanmak kaba bir davranış olarak kabul edildiğinden “hayır” demektense “belki” ya da “bunu düşüneneğim” demek daha makul karşılanmaktadır.

II. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Çin Halk Cumhuriyeti 2012 yılı itibariyle 3 trilyon 868 milyar dolar değerinde dış ticaret hacmine sahiptir. 2012 yılında genel ihracat 2,1 trilyon dolar ve genel ithalat 1,8 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti hâlihazırda dünyanın en büyük ihracatçı ülkesi olarak sıralanmaktayken ithalatta ABD'nin ardından ikinci sırada yer almaktadır.

2008 ile 2012 yılları arasını kapsayan beş yıllık süreçte Çin Halk Cumhuriyeti'nin dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda izlenebilir:

ÇİN'İN GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim:1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2008	1.430.693.066	-	1.132.562.161	-
2009	1.201.646.758	-16,0	1.005.555.225	-11,2
2010	1.577.763.751	31,3	1.396.001.565	38,8
2011	1.898.388.435	20,3	1.743.394.866	24,9
2012	2.050.052.889	8,0	1.817.648.763	4,3

Kaynak: Trademap/ITC - Mart 2013

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla ihraç ettiği ürünler Fasıllar 85 kapsamındaki elektrikli makina ve cihazlar, Fasıllar 84'te yer alan makinalar, kazanlar ve nükleer reaktörler, Fasıllar 61 kapsamındaki örme giyim eşyası ve aksesuarları, Fasıllar 94 kapsamındaki mobilyalar, aydınlatma cihazları, ışıklı panolar ve prefabrik yapılar ile Fasıllar 90'da yer alan optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol ayar alet ve cihazları ile tıbbi veya cerrahi cihazlar gibi ürünlerdir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin 2012 yılında en fazla ihraç ettiği ürünlere ilişkin rakamsal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

ÇİN'İN EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2012		
Birim: 1.000 \$		
FASIL NO	TANIM	DEĞER
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	487.462.307
84	MAKİNALAR, KAZANLAR, NÜKLEER REAKTÖRLER	376.002.094
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	87.059.741
94	MOBİLYALAR, AYDINLATMA CİHAZLARI, IŞIKLI PANOLAR, PREFABRİK YAPILAR	77.904.042
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF , SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ CİHAZLAR	72.816.793

Kaynak: Trademap/ITC - Mart 2013

En Çok İthal Edilen Ürünler

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fasıllar 85'de yer alan elektrikli makina ve cihazlar gelmektedir. Fasıllar 27 kapsamındaki mineral yakıtlar ve yağlar, Fasıllar 84 altında yer alan makineler, kazanlar ve nükleer reaktörler, Fasıllar 26 kapsamındaki metal cevherleri, cüruflar ve kül ile Fasıllar 90 kapsamındaki optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol ayar alet ve cihazları ile tıbbi veya cerrahi cihazlar ise diğer en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2012		
Birim: 1.000 \$		
FASIL NO	TANIM	DEĞER
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	381.597.419
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE BUNLARIN DAMITILMASINDAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLER	311.857.463
84	MAKİNALAR, KAZANLAR, NÜKLEER REAKTÖRLER	181.912.452
26	METAL CEVHERLERİ, CÜRUF VE KÜL	133.685.768
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF , SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ CİHAZLAR	106.369.794

Kaynak: Trademap/ITC - Mart 2013

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

2012 yılı verilerine göre Çin Halk Cumhuriyeti'nin en çok ihracat gerçekleştirdiği ülke ABD olmuştur. Hong Kong, Japonya, Güney Kore ve Almanya, ABD'yi takip etmektedir.

2012 yılı kayıtlarına göre Çin Halk Cumhuriyeti'nin en çok ihracat yaptığı ilk 20 ülkeye toplam ihracatın % 75,7'si yönelmiş durumdadır. 2012 yılında

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en önemli 20 ihracat pazarının on yedisinde ihracat % 2,3 ile % 31 arasında değişen oranlarda artarken, üçünde ihracat % 1 ile % 9,4 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

Türkiye Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla ihracat yaptığı 27. ülkedir. 2012 yılında bu ülkeden Türkiye'ye yönelik ihracat % 0,2'lik bir düşüş yaşamış ve 15,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleştirilmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla ihracat yaptığı ilk 20 ülkeye ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1.000 \$	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
ABD	325.010.988	352.632.716	8,5	17,2
HONG KONG	267.983.737	323.638.485	20,8	15,8
JAPONYA	148.268.708	151.735.073	2,3	7,4
GÜNEY KORE	82.920.308	87.710.727	5,8	4,3
ALMANYA	76.399.999	69.186.785	-9,4	3,4
HOLLANDA	59.499.691	58.929.177	-1,0	2,9
HİNDİSTAN	50.536.416	47.745.207	-5,5	2,3
İNGİLTERE	44.122.055	46.308.165	5,0	2,3
RUSYA FEDERASYONU	38.903.018	44.072.785	13,3	2,1
SİNGAPUR	35.570.137	40.875.276	14,9	2,0
AVUSTRALYA	33.910.013	37.768.617	11,4	1,8
TAYVAN	35.109.073	36.787.624	4,8	1,8
MALEZYA	27.886.048	36.527.632	31,0	1,8
ENDONEZYA	29.220.944	34.295.054	17,4	1,7
VİETNAM	29.091.568	34.222.180	17,6	1,7
BREZİLYA	31.836.677	33.421.364	5,0	1,6
TAYLAND	25.694.604	31.219.532	21,5	1,5
BAE	26.812.848	29.576.469	10,3	1,4
KANADA	25.266.590	28.126.997	11,3	1,4
MEKSİKA	23.975.906	27.521.323	14,8	1,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.418.019.328	1.552.301.188	9,5	75,7
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	74,7	75,7		
TÜRKİYE	15.613.705	15.589.451	-0,2	0,8
DÜNYA TOPLAMI	1.898.388.435	2.050.052.889	8,0	100,0

Kaynak: Trademap/ITC - Mart 2013

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkelerin başında, Japonya gelmektedir. Güney Kore, ABD, Tayvan, Almanya ve Avustralya, Japonya'yı takip etmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en çok ithalat yaptığı 20 ülkenin on üçünde ithalat % 0,3 ile % 39 arasında değişen oranlarda artarken, diğer yedisinde ithalat % 0,6 ile % 17,9 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

Türkiye, Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla ithalat yaptığı 54. ülke olarak sıralanmaktadır. Türkiye'den 2012 yılı içerisinde 3,5 milyar dolar ithalat yapılmıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla ithalat yaptığı 20 ülke ve Türkiye'ye ait veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1.000 \$	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
JAPONYA	194.567.856	177.883.358	-8,6	9,8
GÜNEY KORE	162.716.843	168.559.006	3,6	9,3
ABD	123.124.010	133.782.813	8,7	7,4
TAYVAN	124.910.647	132.201.370	5,8	7,3
ALMANYA	92.726.220	92.037.540	-0,7	5,1
AVUSTRALYA	82.667.477	84.607.007	2,3	4,7
MALEZYA	62.136.640	58.268.251	-6,2	3,2
SUUDİ ARABİSTAN	49.467.520	54.902.945	11,0	3,0
BREZİLYA	52.386.750	52.067.196	-0,6	2,9
GÜNEY AFRİKA	32.095.190	44.616.483	39,0	2,5
RUSYA FEDERASYONU	40.362.600	44.003.404	9,0	2,4
TAYLAND	39.039.796	38.486.663	-1,4	2,1
ANGOLA	24.922.180	33.492.628	34,4	1,8
ENDONEZYA	31.337.084	32.017.152	2,2	1,8
SİNGAPUR	28.139.649	28.550.652	1,5	1,6
İRAN	30.332.973	24.918.093	-17,9	1,4
FRANSA	22.078.793	24.240.638	9,8	1,3
KANADA	22.167.123	23.255.542	4,9	1,3
İSVİÇRE	27.287.232	22.879.648	-16,2	1,3
ŞİLİ	20.578.293	20.637.592	0,3	1,1
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.263.044.876	1.291.407.981	2,2	71,0
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	72,4	71,0		
TÜRKİYE	3.123.228	3.522.088	12,8	0,2
DÜNYA TOPLAMI	1.743.394.866	1.817.648.763	4,3	100,0

Kaynak: Trademap/ITC - Mart 2013

III. DÜNYA DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TİCARETİNDE ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN YERİ

Başlıca Deri Ürünleri İhracatçısı Ülkeler İçinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Yeri

Dünya'nın en çok deri ihracatı yapan ülkeleri arasında Çin Halk Cumhuriyeti ilk sırada yer almaktadır.

2011 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nden dünyaya toplam 71,7 milyar dolar değerinde deri, deri ürünleri ve ayakkabı ihracatı yapılırken, Çin Halk Cumhuriyeti'ni sırasıyla İtalya, Hong Kong, Vietnam ve Fransa takip etmiştir. 2011 yılında dünyadaki toplam deri ihracatı arasında Çin Halk Cumhuriyeti'nin payı % 31,9'dur.

Türkiye ise 2011 yılında en çok deri ihracatı yapan ülkeler arasında 26. sırada yer almaktadır.

Dünya'nın en büyük deri, deri ürünleri ve ayakkabı ihracatçılarına dair veriler aşağıdaki tabloda detaylı olarak görülebilir.

DÜNYADA EN ÇOK DERİ İHRACATI YAPAN İLK 15 ÜLKE				
Birim: 1.000 ABD \$				
ÜLKE	2010	2011	DEĞİŞİM %	% PAY
ÇİN	58.879.549	71.667.108	21,7	31,9
İTALYA	19.882.412	24.299.686	22,2	10,8
HONG KONG	15.258.255	16.571.558	8,6	7,4
VIETNAM	6.334.287	11.045.316	74,4	4,9
FRANSA	7.790.814	9.871.612	26,7	4,4
ALMANYA	7.119.315	9.066.504	27,4	4,0
ABD	5.508.118	6.390.910	16,0	2,8
BELÇİKA	5.045.754	5.727.165	13,5	2,5
HOLLANDA	3.743.671	5.286.563	41,2	2,4
İSPANYA	4.084.584	5.175.268	26,7	2,3
HİNDİSTAN	3.879.843	5.130.342	32,2	2,3
ENDONEZYA	2.873.290	3.733.176	29,9	1,7
BREZİLYA	3.492.982	3.658.807	4,7	1,6
İNGİLTERE	2.571.511	3.097.818	20,5	1,4
DANİMARKA	2.271.089	2.726.578	20,1	1,2
İLK 15 ÜLKE TOP.	133.646.759	165.101.690	23,5	73,5
TÜRKİYE	1.057.412	1.261.668	19,3	0,6
DÜNYA TOPLAMI	186.591.443	224.653.022	20,4	100,0

Kaynak : Trademap / ITC - Mart 2013

Başlıca Deri Ürünleri İthalatçısı Ülkeler İçinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Yeri

Dünya'nın en büyük deri ürünleri ithalatçısı ABD'dir. ABD'yi sırasıyla Hong Kong, Almanya, İtalya, Japonya ve Fransa takip etmektedir. Bu ülkelerin ardından ise yedinci sırada Çin Halk Cumhuriyeti gelmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti 2011 yılında % 23,7 oranında artışla toplam 10,9 milyar dolar değerinde deri, deri ürünleri ve ayakkabı ithal etmiştir. 2011 yılında dünyada yapılan toplam deri ithalatı içerisinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin payı % 5'tir. Türkiye ise 2011 yılında gerçekleştirdiği toplam 2,2 milyar dolarlık deri ithalatı ile dünyada en çok deri ithalatı yapan ülkeler arasında 21. sırada yer almaktadır.

Dünya'nın en büyük deri ve deri ürünleri ithalatçılarında ait veriler aşağıdaki tablodan görülebilir.

DÜNYADA EN ÇOK DERİ İTHALATI YAPAN İLK 15 ÜLKE				
<i>Birim: 1.000 ABD \$</i>				
ÜLKE	2010	2011	DEĞİŞİM %	% PAY
ABD	33.387.512	36.376.546	9,0	16,6
HONG KONG	15.315.600	17.242.006	12,6	7,8
ALMANYA	12.669.490	15.228.177	20,2	6,9
İTALYA	12.301.473	14.745.375	19,9	6,7
JAPONYA	10.379.217	11.644.363	12,2	5,3
FRANSA	9.890.313	11.599.517	17,3	5,3
ÇİN	8.816.894	10.909.967	23,7	5,0
İNGİLTERE	8.602.991	9.376.554	9,0	4,3
İSPANYA	5.039.886	5.937.727	17,8	2,7
RUSYA FEDERASYONU	5.163.506	5.640.674	9,2	2,6
HOLLANDA	4.051.466	5.509.733	36,0	2,5
GÜNEY KORE	3.689.580	4.812.692	30,4	2,2
KANADA	3.406.931	3.847.865	12,9	1,8
BELÇİKA	3.718.971	3.797.955	2,1	1,7
AVUSTURYA	2.429.941	2.884.956	18,7	1,3
İLK 15 ÜLKE TOP.	121.566.882	138.700.906	14,1	63,1
TÜRKİYE	1.623.715	2.178.325	34,2	1,0
DÜNYA TOPLAMI	187.920.369	219.707.996	16,9	100,0

IV. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DERİ SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin deri ve ayakkabı ihracatı 2011 yılına kıyasla %33,4 oranında artarak 78,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Aynı dönemde ithalat ise %33 oranında artış göstermiş ve 11,7 milyar dolar seviyesini geçmiştir. 2008'den 2012'ye kadarki beş yıllık süreçte Çin Halk Cumhuriyeti'nin deri ve ayakkabı ihracatı yıllık ortalama %20 oranında artış gösterirken, aynı süreçte ithalatta ise yıllık ortalama %18,9 artış oranı görülmüştür.

ÇİN'İN DERİ ve AYAKKABI DIŞ TİCARETİ				
Birim: 1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	DEĞİŞİM %	İTHALAT	DEĞİŞİM %
2008	47.992.986		7.810.633	
2009	44.678.644	-6,9	6.520.904	-16,5
2010	58.879.549	31,8	8.816.894	35,2
2011	71.667.108	21,7	10.909.967	23,7
2012	78.566.414	33,4	11.728.879	33,0

Kaynak : Trademap / ITC - Mart 2013

Çin Halk Cumhuriyeti'nin İthal Ettiği Deri Ürünleri

Dünyanın önde gelen deri ithalatçısı ülkelerinden birisi olan Çin Halk Cumhuriyeti'nin 2011 ve 2012 yıllarında dünyadan yaptığı deri ve deri ürünleri ithalatının detayları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

ÇİN DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İTHALAT RAKAMLARI (1000 \$)					
DÖRTLÜ	DÖRTLÜ ADI	2011	2012	TOPLAM DERİ'DE % PAY	12/11 Değişim
4101-4103	HAM DERİ	2.783.931	3.014.352	25,7%	8,3%
4301	HAM KÜRK	478.322	636.171	5,4%	33,0%
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	3.262.253	3.650.523	31,1%	11,9%
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	4.061.323	4.107.989	35,0%	1,1%
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	298.744	250.439	2,1%	-16,2%
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	4.360.067	4.358.428	37,2%	0,0%
4203.10	DERİ GİYİM	122.293	139.168	1,2%	13,8%
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	46.824	46.245	0,4%	-1,2%
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	169.117	185.413	1,6%	9,6%
4201-4202- 4203.21/29/30/ 40-4204-4205-4206	SARACİYE TOPLAMI	1.564.896	1.748.461	14,9%	11,7%
64	AYAKKABI TOPLAMI	1.553.633	1.786.055	15,2%	15,0%
	GENEL DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ TOPLAMI	10.909.967	11.728.879	100,0%	7,5%

Kaynak: Trademap / ITC - Mart 2013

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin ithal ettiği deri ve deri ürünleri içerisinde en büyük payı 4,4 milyar dolarlık ithalat değeri ile yarı işlenmiş, bitmiş deri ve işlenmiş kürk almaktadır. Bu ürün grubunun Çin Halk Cumhuriyeti'nin toplam deri ve deri ürünleri ithalatındaki payı % 37,2'dir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin yarı işlenmiş, bitmiş deri ve işlenmiş kürk ithalatı 2012 yılında % 0,04 oranında azalmıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin ikinci en fazla ithal ettiği deri ürün grubu ise % 31,1'lik payı ile ham deri ve ham kürklere aittir. Bu ürün grubunda Çin Halk Cumhuriyeti 2012 yılında dünyadan 3,7 milyar dolar değerinde ithalat gerçekleştirmiştir. Ham deri ve ham kürk ithalatı 2012 yılında % 11,9 oranında artmıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin ayakkabı ithalatının toplam deri ürünleri ithalatındaki payı % 15,2'dir. 2012 yılında ayakkabı ithalat değeri 1,8 milyar dolar civarında olup ayakkabı ithalatı bir önceki seneye kıyasla % 15 oranında artmıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin ithal ettiği deri ürünlerinde dördüncü sırada saraciye ürünleri yer almaktadır. 2012 yılında bir önceki yıla kıyasla % 11,7 artışla 1,8 milyar dolar değerinde deri saraciye ürünü ithalatı gerçekleşmiştir.

Deri giyim ve kürk giyim ise Çin Halk Cumhuriyeti'nin ithal ettiği deri ürünleri arasında % 1,6 oranında payla son sırada yer almaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Deri ve Deri Ürünleri İthal Ettiği Ülkeler

Dünyanın en büyük deri ürünleri pazarlarından birisi olan Çin Halk Cumhuriyeti'nin en büyük tedarikçisi % 16,6'lık paya sahip İtalya ve % 14,1'lik paya sahip ABD'dir. 2012 yılında İtalya'dan bir önceki yıla kıyasla % 9 oranında artışla 2 milyar dolara yakın deri, deri ürünleri ve ayakkabı ithalatı yapılmıştır. İtalya'nın ardından gelen ABD'den ise 2012 yılında 1,7 milyar dolara yakın deri, deri ürünleri ve ayakkabı ithalatı yapılmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti'nin deri tedarikçileri arasında Türkiye ise ancak 27. sırada kendine yer bulabilmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti 2012 yılında Türkiye'den % 1,7 oranında artışla 66,7 milyon dolarlık deri, deri ürünleri ve ayakkabı ithalatı gerçekleştirmiştir.

Aşağıdaki tabloda Çin Halk Cumhuriyeti'nin en büyük 5 deri ürünleri tedarikçisi ve Türkiye'nin 2012 yılında pazardan aldıkları paylar görülebilir.

ÇİN'İN DERİ ve AYAKKABI (41,42,43,64) İTHALATI (1000 DOLAR)				
EN ÇOK İTHALAT YAPILAN İLK 5 ÜLKE				
ÜLKE ADI	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	1.787.792	1.948.963	9,0	16,6
ABD	1.509.780	1.658.953	9,9	14,1
AVUSTRALYA	700.382	696.638	-0,5	5,9
VİETNAM	478.683	600.766	25,5	5,1
BREZİLYA	539.416	598.477	10,9	5,1
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	5.016.053	5.503.797	9,7	46,9
TÜRKİYE	65.654	66.744	1,7	0,6
TOPLAM İTHALAT	10.909.967	11.728.879	7,5	100,0

Kaynak: Trademap / ITC, Mart 2013

Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Ham Deri ve Ham Kürk İthal Ettiği Ülkeler

İzleyen tabloda görüleceği üzere, Çin Halk Cumhuriyeti 2012 yılında % 11,9 oranında artışla 3,7 milyar dolara yakın ham deri ve ham kürk ithal etmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin en büyük ham deri ve ham kürk tedarikçisi

ABD'dir. ABD'yi sırasıyla Avustralya ve Kanada takip etmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti 2012 yılında Türkiye'den ham deri ve ham kürk ithal etmemiştir.

ÇİN'İN HAM DERİ ve HAM KÜRK İTHALATI (1000 DOLAR)				
EN ÇOK İTHALAT YAPILAN İLK 5 ÜLKE				
ÜLKE ADI	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
ABD	1.147.088	1.294.081	12,8	35,4
AVUSTRALYA	625.714	646.750	3,4	17,7
KANADA	217.328	251.372	15,7	6,9
DANİMARKA	139.038	250.004	79,8	6,8
İNGİLTERE	189.342	172.279	-9,0	4,7
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	2.318.510	2.614.486	12,8	71,6
TOPLAM İTHALAT	3.262.253	3.650.523	11,9	100,0

Kaynak: Trademap / ITC - Mart 2013

Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Yarı İşlenmiş/ Bitmiş Deri ve İşlenmiş Kürk İthal Ettiği Ülkeler

Dünyanın en büyük deri, deri ürünleri ve ayakkabı ihracatçısı olan Çin Halk Cumhuriyeti 2012 yılında % 0,04 oranında azalışla 4,4 milyar dolar değerinde yarı işlenmiş/bitmiş deri ve işlenmiş kürk ithal etmiştir. Bu ürün grubunda Çin Halk Cumhuriyeti'nin en büyük tedarikçileri 594,2 milyon dolarlık ithalat yapılan İtalya ve 592,2 milyon dolarlık ithalat yapılan Brezilya'dır. Bu ülkeleri sırasıyla Güney Kore, Hindistan ve Tayvan takip etmektedir.

Türkiye ise 2012 yılında 30,8 milyon dolarlık ithalat değeri ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin yarı işlenmiş/bitmiş deri ve işlenmiş kürk tedarikçileri arasında 20. Sırada yer almaktadır.

ÇİN'İN YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK İTHALATI (1000 DOLAR)				
EN ÇOK İTHALAT YAPILAN İLK 10 ÜLKE				
ÜLKE ADI	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	663.092	594.155	-10,4	13,6
BREZİLYA	531.694	592.238	11,4	13,6
GÜNEY KORE	435.038	457.274	5,1	10,5
HİNDİSTAN	301.059	386.656	28,4	8,9
TAYVAN	360.121	312.894	-13,1	7,2
ABD	266.370	272.019	2,1	6,2
ARJANTİN	200.591	210.636	5,0	4,8
TAYLAND	170.584	185.374	8,7	4,3
PAKİSTAN	103.834	132.260	27,4	3,0
VIETNAM	115.556	126.947	9,9	2,9
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	3.147.939	3.270.453	3,9	75,0
TOPLAM İTHALAT	4.360.067	4.358.428	0,0	100,0

Kaynak: Trademap / ITC - Mart 2013

Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Deri Giyim ve Kürk Giyim İthal Ettiği Ülkeler

Çin Halk Cumhuriyeti'nin deri giyim ve kürk giyim ithalat rakamlarına baktığımızda, % 1,6 oranında payla tüm deri, deri ürünleri ve ayakkabı ithalatı arasında bu ürün grubunun en düşük ithalat rakamına sahip olan ürün grubu olduğu görülmektedir. 2012 yılında sadece 185,4 milyon dolar değerinde gerçekleştirilen ithalat içerisinde en yüksek paya sahip olan ülke İtalya'dır. Çin Halk Cumhuriyeti İtalya'dan % 14,9 oranında artışla 73,2 milyon dolar değerinde deri giyim ve kürk giyim ithalatı yapmıştır. İtalya'yı sırasıyla Hindistan ve Türkiye takip etmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti 2012 yılında Türkiye'den % 10,4 oranında artışla 22,9 milyon dolar değerinde deri giyim ve kürk giyim ürünü ithal etmiştir.

ÇİN'İN DERİ GİYİM ve KÜRK GİYİM İTHALATI (1000 DOLAR)				
EN ÇOK İTHALAT YAPILAN İLK 5 ÜLKE				
ÜLKE ADI	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	63.647	73.161	14,9	39,5
HİNDİSTAN	24.017	25.770	7,3	13,9
TÜRKİYE	20.752	22.919	10,4	12,4
FRANSA	10.801	16.446	52,3	8,9
GÜNEY KORE	18.066	12.110	-33,0	6,5
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	137.283	150.406	9,6	81,1
TOPLAM İTHALAT	169.117	185.413	9,6	100,0

Kaynak: Trademap / ITC - Mart 2013

Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Saraciye Ürünleri İthal Ettiği Ülkeler

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti, dünyadan % 11,7 oranında artışla 1,8 milyar dolar değerinde saraciye ürünü ithal etmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en büyük saraciye ürünü tedarikçisi 732,8 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilen İtalya'dır. İtalya'nın Çin Halk Cumhuriyeti saraciye pazarındaki payı % 41,9'dur. İtalya'yı sırasıyla Fransa, İspanya, Güney Kore ve Vietnam takip etmektedir.

Türkiye ise Çin Halk Cumhuriyeti'nin saraciye ürünü tedarikçileri arasında 12 milyon dolarlık ithalat değeri ile 12. sırada yer almaktadır.

ÇİN'İN SARACİYE İTHALATI (1000 DOLAR)				
EN ÇOK İTHALAT YAPILAN İLK 5 ÜLKE				
ÜLKE ADI	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	601.440	732.761	21,8	41,9
FRANSA	370.200	395.696	6,9	22,6
İSPANYA	97.326	94.707	-2,7	5,4
GÜNEY KORE	52.140	48.259	-7,4	2,8
VIETNAM	32.751	42.993	31,3	2,5
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	1.153.857	1.314.416	13,9	75,2
TÜRKİYE	10.840	11.993	10,6	0,7
TOPLAM İTHALAT	1.564.896	1.748.461	11,7	100,0

Kaynak: Trademap / ITC - Mart 2013

Çin Halk Cumhuriyeti'nin En Fazla Ayakkabı İthal Ettiği Ülkeler

Çin Halk Cumhuriyeti, dünyadan 2012 yılında % 15 oranında artışla 1,8 milyar dolara yakın ayakkabı ithal etmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin en büyük ayakkabı tedarikçisi İtalya'dır. İtalya'dan yapılan ithalat bu dönemde % 24,5 oranında artmıştır. İtalya'yı sırasıyla Vietnam ve Endonezya takip etmektedir.

2012 yılında Türkiye'nin Çin Halk Cumhuriyeti'nin ayakkabı ithalatından aldığı pay sadece % 0,1 oranında olup bu dönemde Türkiye'den yaklaşık 1 milyon dolar değerinde ayakkabı ithal etmiştir.

ÇİN'İN AYAKKABI İTHALATI (1000 DOLAR)				
EN ÇOK İTHALAT YAPILAN İLK 10 ÜLKE				
ÜLKE ADI	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
İTALYA	380.026	473.251	24,5	26,5
VİETNAM	330.171	430.593	30,4	24,1
ENDONEZYA	109.737	165.083	50,4	9,2
ABD	83.526	79.564	-4,7	4,5
GÜNEY KORE	68.806	63.114	-8,3	3,5
İSPANYA	42.019	45.870	9,2	2,6
TAYVAN	33.926	35.062	3,3	2,0
SLOVAKYA	26.359	31.346	18,9	1,8
PORTEKİZ	16.883	27.568	63,3	1,5
HİNDİSTAN	18.453	26.801	45,2	1,5
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	1.109.906	1.378.252	24,2	77,2
TOPLAM İTHALAT	1.553.633	1.786.055	15,0	100,0

Kaynak: Trademap / ITC - Mart 2013

V. TÜRKİYE – ÇİN HALK CUMHURİYETİ DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Çin Halk Cumhuriyeti Genel İhracat ve İthalat

Çin Halk Cumhuriyeti Türkiye için hem genel anlamda hem de tekstil, konfeksiyon ve deri sektörleri açısından bakıldığında oldukça önemli bir ticari partnerdir.

2012 yılında Türkiye'den yapılan 152,6 milyar dolarlık genel ihracatın 2,8 milyar dolarlık bölümü, oransal olarak ise % 1,9'u Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılmıştır. Bu ülkeye gerçekleşen ihracat, bir önceki yıl olan 2011 yılına göre % 14,9 oranında artmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti, Türkiye'nin bu dönemde ihracat yaptığı ülkeler arasında 14. sırada gelmektedir.

Yine 2012 yılında 236,5 milyar dolarlık Türkiye genel ithalatının 21,3 milyar dolarlık kısmı, diğer bir ifade ile % 9'luk bölümü Çin Halk Cumhuriyeti'nden gerçekleştirilmiştir. Bu ülkeden 2012 yılında gerçekleşen ithalat 2011 yılına göre % 1,8 oranında azalmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti, 2012 yılında ithalat yapılan tüm ülkeler arasında Rusya Federasyonu ve Almanya'nın ardından 3. sıradadır.

Yoğun ticari ilişkide bulunan bu ülkeden 2012 yılında yapılan 21,3 milyar dolarlık ithalata karşılık olarak ise bu ülkeye sadece 2,8 milyar dolarlık ihracatın gerçekleştirilmesi dolayısıyla Türkiye'nin Çin'e karşı 2012 yılında 18,5 milyar dolarlık ciddi bir dış ticaret açığı bulunmaktadır.

Genel ticarete paralel şekilde, Çin Halk Cumhuriyeti deri ve deri mamulleri ticareti açısından da Türkiye için önemli bir ülkedir. 2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti ile Türkiye arasındaki 24,1 milyar dolarlık toplam ticaret hacminin 808,9 milyon dolarlık kısmını, oransal olarak % 3,4'lük bölümünü deri ve deri mamulleri ticareti oluşturmaktadır.

2012 yılında Türkiye'den Çin Halk Cumhuriyeti'ne % 10,3 artışla 47,7 milyon dolar değerinde deri ve deri ürünleri ihraç edilirken, aynı dönemde Türkiye, Çin Halk Cumhuriyeti'nden % 4,4 düşüşle 761,1 milyon dolar değerinde deri ve deri ürünleri ithal etmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti'ne deri ve deri ürünleri ihracatı toplam deri ve deri ürünleri ihracatı içinde % 2,9 paya sahipken, Çin Halk Cumhuriyeti'nden yapılan deri ve deri ürünleri ithalatı toplam deri ve deri ürünleri ithalatında % 35,5 paya sahiptir.

2012 yılında, Çin Halk Cumhuriyeti Türkiye'nin en fazla deri ve deri mamulleri ihraç ettiği ülkeler içerisinde 9. sırada olup, en fazla deri ve deri mamulleri ithal edilen ülkeler arasında da 1.sırada yer almaktadır.

Türkiye'nin Çin Halk Cumhuriyeti ile dış ticaretini, deri ve deri mamulleri ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE - ÇİN HALK CUMHURİYETİ TİCARİ İLİŞKİLERİ			
Birim: ABD \$			
	2011	2012	DEĞİŞİM
	YILLIK	YILLIK	%
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NE İHRACAT	2.466.316.097	2.833.439.202	14,9
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	134.906.868.830	152.560.774.906	13,1
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN PAYI %	1,8	1,9	
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDEN İTHALAT	21.693.335.513	21.295.430.767	-1,8
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	240.841.676.274	236.536.948.716	-1,8
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN PAYI %	9,0	9,0	
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NE DERİ - DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI	43.300.053	47.748.785	10,3
TÜRKİYE DERİ-DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI	1.490.752.287	1.664.640.672	11,7
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN PAYI %	2,9	2,9	
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDEN DERİ - DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI	795.987.318	761.131.301	-4,4
TÜRKİYE DERİ - DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI	2.178.324.096	2.141.643.072	-1,7
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN PAYI %	36,5	35,5	

Kaynak Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

* Deri ve deri ürünleri ihracat verileri ihracat kayıt rakamları kaynaklıdır.

Çin Halk Cumhuriyeti ile Türkiye arasındaki ticari ilişkilere yıllar itibarıyla bakıldığında, 2007 yılından 2012 yılının sonuna kadarki altı yıllık süreçte Türkiye'den Çin Halk Cumhuriyeti'ne genel ihracatın % 8,7 ile % 41,9 arasında değişen oranlarda devamlı arttığı görülmektedir. 2007 yılında ihracat 1 milyar dolar iken, 2012 yılı sonunda 2,8 milyar dolara yükselmiştir. 2010 yılında % 41,9 ile oransal olarak en yüksek ihracat artışına ulaşılmışken takip eden 2011 yılında artış oranı % 8,7 ile biraz ivmesini kaybetmiş ve 2012 yılı sonunda da %14,9 olmuştur. 2007 yılından 2012 yılına ihracatın yıllık ortalama artış oranı % 23 olarak hesaplanmaktadır.

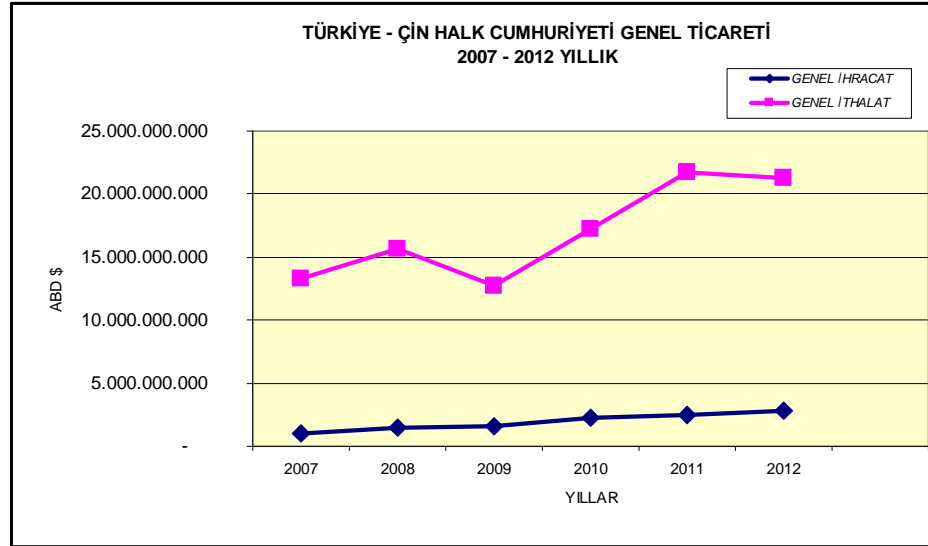
2007 yılından 2012 yılı sonuna kadar Türkiye'nin Çin Halk Cumhuriyeti'nden ithalatı incelendiğinde, 2007 yılında 13,2 milyar dolar olan ithalatın 2012 yılı sonunda 21,3 milyar dolara yükseldiği görülmektedir. Bu ülkeden yapılan ithalatın, 2009 ve 2012 yılı hariç olmak üzere, % 18,3 ile % 35,5 arasında değişen oranlarda devamlı arttığı görülmektedir. Çin halk Cumhuriyeti'nden gerçekleşen ithalatta, küresel ekonomik krizin etkilediği yıl olan 2009 senesinde % 19 oranında ve 2012 senesinde de % 1,8 oranında

düşüş görülmüştür. 2007 yılından 2012 yılına Çin Halk Cumhuriyeti'dan ithalatın yıllık ortalama artış oranı % 6,1 oranındadır.

2007 yılından 2012 yılının sonuna kadar Türkiye'den Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracat, bu ülkeden ithalat ile yıllık ve dönemsel değişimler, aşağıdaki tablo ve grafikte görülebilir.

TÜRKİYE - ÇİN HALK CUMHURİYETİ DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	1.039.523.082		13.234.091.842	
2008	1.437.203.856	38,3	15.658.210.407	18,3
2009	1.599.139.388	11,3	12.676.572.760	-19,0
2010	2.269.175.473	41,9	17.180.806.446	35,5
2011	2.466.316.097	8,7	21.693.335.513	26,3
2012	2.833.439.202	14,9	21.295.430.767	-1,8

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'ne en fazla ihracatı yapılan ilk 20 ürün grubunda ihracat verileri, değişim ve paylar izleyen tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'DEN ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NE GENEL İHRACAT					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
2515	MERMER VE TRAVERTEN, EKOSİN, SU MERMERİ, KİREÇLİ TAŞLAR	630.367.896	779.851.069	23,7	27,5
2610	KROM CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	385.529.900	360.392.410	-6,5	12,7
2603	BAKIR CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	193.018.399	267.623.116	38,7	9,4
2840	BORATLAR; PEROKSİBORATLAR (PERBORATLAR)	233.789.373	231.406.426	-1,0	8,2
2607	KURŞUN CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	80.041.553	102.631.700	28,2	3,6
2528	TABİİ BORATLAR VE BUNLARIN KONSANTRELERİ	90.305.395	82.985.403	-8,1	2,9
2616	KIYMETLİ METAL CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	515.935	63.822.663	12270,3	2,3
2608	ÇİNKO CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	43.175.852	62.845.977	45,6	2,2
2810	BOR OKSİTLERİ, BORİK ASİTLER	58.793.128	38.555.081	-34,4	1,4
5501	SENTETİK FİLAMANT DEMETLERİ	36.860.016	37.960.460	3,0	1,3
2619	CÜRUF, MOLOZ VE DEMİR/ÇELİĞİN İMALİNDEN ELDE EDİLEN DİĞER DÖKÜNTÜLER	24.557.755	32.823.980	33,7	1,2
2902	SİKLİK HİDROKARBONLAR	6.969.115	30.237.026	333,9	1,1
2710	PETROL YAĞLARI VE BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR	9.767.724	29.333.636	200,3	1,0
8502	ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM (ELEKTROJEN) GRUPLARI VE ROTATİF ELEKTRİK KONVERTÖRLERİ	49.676	28.045.787	56357,4	1,0
5702	DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI	18.106.260	27.626.154	52,6	1,0
2601	DEMİR CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	14.461.115	26.813.858	85,4	0,9
3202	DEBAGATTE KULLANILAN SENTETİK ORGANİK VE ANORGANİK MADDELER VE MÜSTAHAZARLAR	27.051.636	20.526.443	-24,1	0,7
4104	SİĞİR (BUFFALO DAHİL) VE AT CİNSİ HAYVANLARIN DABAĞLANMIŞ VEYA CRUST (ARAKURUTMALI) POST VE DERİLERİ	19.386.299	17.702.669	-8,7	0,6
7209	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTE YASSI HADDE MAMULLERİ (GENİŞLİĞİ > 600 MM, SOĞUK HADDELENMİŞ, KAPLANMA	14.710.252	17.493.714	18,9	0,6
1404	TARİFENİN BAŞKA YERİNDE YER ALMAYAN BİTKİSEL ÜRÜNLER	12.777.109	17.115.665	34,0	0,6
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		1.900.234.388	2.275.793.237	19,8	80,3
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NE GENEL İHRACAT		2.466.316.097	2.833.439.202	14,9	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		77	80		

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Çin Halk Cumhuriyeti ile Türkiye arasındaki ticarete ürünler bazında bakıldığında, % 27,5 paya sahip 25 15 GTİP başlıklı mermer ve traverten v.b. taşlar ile % 12,7 paya sahip 26 10 krom cevherleri ve konsantrelerinin en fazla ihraç edilen mamullerin başında geldiği görülmektedir.

En fazla ihraç edilen ürün grupları arasında 55 01 GTİP başlıklı sentetik filament demetleri ile 41 04 GTİP başlığında sığır ve at cinsi hayvanların dabaklanmış veya crust post ve derileri de bulunmaktadır.

Türkiye'nin Çin Halk Cumhuriyeti'dan ithalatı ürün grupları bazında incelendiğinde, en fazla ithal edilen ürünlerin başında 85 17 GTİP başlıklı telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus cihazların geldiği görülmektedir.

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'dan ithalata konu olan ilk 20 ürünü gösteren bir tablo aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDEN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim:ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
8517	TELEFON CİHAZLARI, SES, GÖRÜNTÜ VEYA DİĞER BİLGİLERİ ALMAYA VEYA VERMEYE MAHSUS DİĞER CİHAZLAR	1.481.234.173	1.651.359.448	11,5	7,8
8471	OTOMATİK BİLGİ İŞLEM MAK. BUNLARA AIT BİRİMLER; MANYETİK VEYA OPTİK OKUYUCULAR, VERİLERİ KODA DÖNÜŞT	1.492.775.408	1.612.853.127	8,0	7,6
8531	ELEKTRİKLİ SES VEYA GÖRÜNTÜLÜ İŞARET CİHAZLARI (ZİLLER, SİRENLER, GÖSTERGE TABLOLARI, HIRSIZLIK VEYA SADECE VEYA EŞAŞ İTİBARIYLA 85.25 İLA 85.28	602.083.696	495.696.330	-17,7	2,3
8529	POZİSYONLARINDA YER ALAN CİHAZLARA MAHSUS AKSAM VE PARÇA	71.829.912	468.267.933	551,9	2,2
5402	SENTETİK FİLAMANT İPLİKLERİ (DİKİŞ İPLİĞİ HARIÇ) (PERAKENDE OLARAK SATILACAK HALE GETİRİLMEMİŞ)	333.077.582	438.758.501	31,7	2,1
8502	ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM (ELEKTROJEN) GRUPLARI VE ROTATİF ELEKTRİK KONVERTÖRLERİ	116.860.836	354.237.621	203,1	1,7
9503	UÇ TEKERLEKLI BISIKLETLER, SKÜTERLER, OYUNCAK BEBEKLER, DİĞER OYUNCAKLAR, KÜÇÜLTÜLMÜŞ MODELLER, BİLİM	390.671.896	338.401.389	-13,4	1,6
8414	HAVA VEYA VAKUM POMPALARI, HAVA VEYA DİĞER GAZ KOMPRESÖRLERİ, FANLAR, ASPIRATÖRÜ OLAN HAVALANDIRMAYA	256.857.012	307.538.186	19,7	1,4
8504	ELEKTRİK TRANSFORMATÖRLERİ, STATİK KONVERTÖRLER (ÖRNEĞİN; REDRESÖRLER) VE ENDÜKTÖRLER	276.233.896	261.424.283	-5,4	1,2
8443	BASKI YAPMAYA MAHSUS MAKİNALAR; KOPYALAMA VE FAKS MAKİNALARI; BUNLARIN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLARI	275.748.476	258.861.997	-6,1	1,2
9405	DİĞER AYDINLATMA CİHAZLARI, İŞIKLI PANOLAR, İŞIKLI TABELALARI VE BENZER EŞYA VE BU EŞYANIN AKSAM VE	272.840.640	256.748.093	-5,9	1,2
4202	DERİ VE KÖSELEDEN SANDIK, BAVUL, VALİZ, EVRAK ÇANTASI, SEYAHAT EŞYASI, KILIF VB.	257.792.161	234.791.026	-8,9	1,1
8708	KARAYOLU TAŞITLARI İÇİN AKSAM, PARÇA VE AKSESUARLAR	273.811.373	233.294.399	-14,8	1,1
6402	DİŞ TABANI VE YÜZÜ KAUÇUK VEYA PLASTİK MADDEDEN OLAN DİĞER AYAKKABILAR	238.713.793	230.758.391	-3,3	1,1
5504	SUNİ DEVAMSIZ LİFLER (İŞLEM GÖRMEMİŞ)	221.400.369	228.844.264	3,4	1,1
8501	ELEKTRİK MOTORLARI VE JENERATÖRLER [ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM (ELEKTROJEN) GRUPLARI HARIÇ]	202.882.552	222.745.630	9,8	1,0
8516	ELEKTRİKLİ SU ISITICILARI, ELEKTROTERMİK CİHAZLAR, ORTAM ISITICILARI, SAÇ VE EL KURUTUCULARI, ÜTÜLER	217.811.306	212.160.589	-2,6	1,0
8402	BUHAR KAZANLARI, KIZGIN SU KAZANLARI	13.164.608	195.378.874	-	0,9
8481	BORULAR, KAZANLAR, TANKLAR, DEPOLAR VE BENZERİ DİĞER KAPLAR İÇİN MÜSLUKLAR, VALFLER (VANALAR) VE BEN	193.930.357	190.900.954	-1,6	0,9
8528	MONİTÖRLER VE PROJEKTÖRLER, TELEVİZYON ALICI CİHAZLARI	274.906.299	187.932.561	-31,6	0,9
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		7.464.626.345	8.380.953.596	12,3	39,4
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDEN GENEL İTHALAT		21.693.335.513	21.295.430.767	-1,8	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		34	39		

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı, Bilgi Sistemi / Şubat 2013

84 71 GTİP başlığı altındaki otomatik bilgi işlem makinaları, manyetik veya optik okuyucular ve 85 31 GTİP başlıklı elektrikli ses veya görüntülü işaret cihazları diğer önde gelen ithalat kalemleri olarak sıralanmaktadır.

En fazla ithal edilen ürün grupları içinde 42 02 GTİP başlıklı deri ve köseleden sandık, bavul, valizler, 64 02 başlıklı dış tabanı veya yüzü kauçuk veya plastik maddelerden olan diğer ayakkabılar ve 55 04 GTİP başlıklı suni devamsız lifler de bulunmaktadır.

Türkiye - Çin Halk Cumhuriyeti Deri ve Deri Mamulleri Ticareti

Deri ve deri ürünleri açısından, Çin Halk Cumhuriyeti Türkiye'nin önde gelen ticari partnerlerinden biridir. 2012 yılında Türkiye'den Çin Halk Cumhuriyeti'ne 47,7 milyon dolarlık deri ve deri mamulü ihraç edilmiş, ihracat % 10,3 oranında artmıştır. Aynı yıl Çin Halk Cumhuriyeti'nden % 4,4 düşüşle 761,1 milyon dolarlık da ithalat yapılmıştır. İki ülke arasındaki deri ve deri mamulleri ticaret hacmi (ihracat+ithalat) 2012 yılında 808,9 milyon dolar olmuştur. Ticaretin gelişimi Çin Halk Cumhuriyeti lehinedir.

Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki deri ve deri mamulleri ticaretinin seyrine 2007 yılından 2012 yılı sonuna kadar olan süreçte bakıldığında, 2007 yılında 21,5 milyon dolar değerinde olan Çin Halk Cumhuriyeti'ne deri ve deri mamulleri ihracatının, 2012 yılında 47,7 milyon dolara, yaklaşık iki katına çıktığı görülmektedir.

Son altı yılda Türkiye'nin Çin Halk Cumhuriyeti'ne deri ve deri mamulleri ihracatı yıllık ortalama % 22,7 oranında artmıştır.

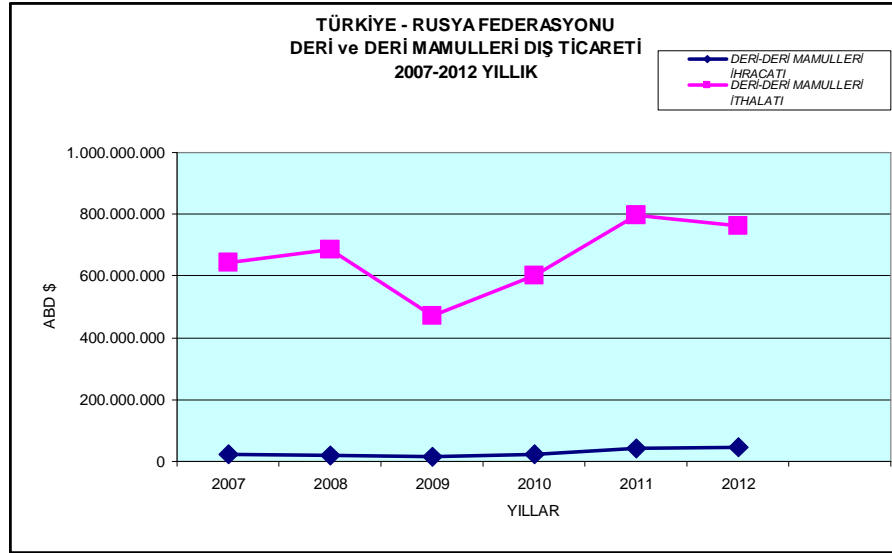
Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik deri ve deri ürünleri ihracatı 2008 ve 2009 yıllarında % 5,7 ve % 20,3 oranlarında düşerken, 2010 yılından itibaren artmaya başlamıştır. İhracatta 2010 yılında % 48,2 artışın arkasından, 2011 yılında % 81 ve 2012 yılında ise % 10,3 artış oranlarına ulaşılmıştır.

2007 yılından 2012 yılı sonuna kadar, Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki deri ve deri mamulleri ticaretini, yıllık değişimlerle birlikte gösteren bir tablo ve ilgili grafik aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - ÇİN HALK CUMHURİYETİ DERİ ve DERİ ÜRÜNLERİ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	DERİ ve DERİ ÜRÜN. İHRACATI*	YILLIK DEĞİŞİM (%)	DERİ ve DERİ ÜRÜN. İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	21.463.290		644.559.714	
2008	20.248.856	-5,7	687.123.555	6,6
2009	16.137.098	-20,3	472.492.123	-31,2
2010	23.920.634	48,2	601.630.448	27,3
2011	43.300.053	81,0	795.987.318	32,3
2012	47.748.785	10,3	761.131.301	-4,4

Kaynak Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

* Deri ve deri ürünleri ihracat verileri ihracat kayıt rakamları kaynaklıdır.

Diğer yandan, 2007 yılında 644,6 milyon dolar değerinde olan Çin Halk Cumhuriyeti'nden deri ve deri mamulleri ithalatı, 2012 yılında 761,1 milyon dolara yükselmiştir. Son altı yıl içerisinde Çin Halk Cumhuriyeti'nden deri ve deri mamulleri ithalatı 2009 ve 2012 yıllarındaki % 31,2 ve % 4,4 oranındaki düşüşler hariç, diğer yıllarda % 6,6 ile %32,3 arasında değişen oranlarda artmıştır.

2007 yılından 2012 yılına, son yedi yılda Çin Halk Cumhuriyeti'nden deri ve deri mamulleri ithalatının yıllık ortalama değişimi % 6,1 artış yönündedir. İthalatın yıllık ortalama artış oranı (% 6,1) ihracatın artış oranından (% 22,7) düşük olmakla birlikte, Çin Halk Cumhuriyeti ile Türkiye arasındaki deri ve deri ürünleri ticareti Çin Halk Cumhuriyeti lehine gelişim göstermektedir.

Türkiye'den Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik deri ve deri mamulleri ihracatı temel ürün grupları itibarıyla incelendiğinde, 2012 yılında en fazla ihraç

edilen ürünler yarı işlenmiş/bitmiş deriler olduğu görülmektedir. Bu ürünlerin 2012 yılı ihracatı 2011 yılına göre % 14,2 oranında düşerek 25,8 milyon dolara gerilemiştir.

2012 yılında işlenmiş kürk, % 104,8 oranındaki yüksek artışla 15 milyon dolar değer ile ikinci en fazla ihraç edilen ürün grubudur

% 73,9 artış ve 2,9 milyon dolar ihracat değeri ile kürk giyim eşyaları, % 16,9 düşüş ve 2,5 milyon dolar ihracat değeri ile deri giyim, % 13,5 düşüş ve 978,6 bin dolar ihracat değeri ile çanta, bavul, kemer, eldiven gibi saraciye eşyaları diğer önde gelen ihraç kalemlerindedir.

Deri ve deri ürünleri arasında yer alan ayakkabıların ihracat değeri ise % 241,6 ile oldukça yüksek oranda artarak 471,7 bin dolar olurken, ham derilerin ihracatı da 115 bin dolar olmuştur.

TÜRKİYE'DEN ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NE YAPILAN DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011 YILLIK	2012 YILLIK	2012 TOPLAM DERİ'DE % PAY	2011/2012 DEĞİŞİM %
4101-4103	HAM DERİ		115.200	0,2	-
4301	HAM KÜRK	-	-	-	-
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	0	115.200	0,2	-
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	30.076.626	25.810.410	54,1	-14,2
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	7.345.554	15.043.750	31,5	104,8
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	37.422.180	40.854.160	85,6	9,2
4203.10	DERİ GİYİM	2.954.603	2.453.873	5,1	-16,9
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	1.653.757	2.875.273	6,0	73,9
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	4.608.360	5.329.146	11,2	15,6
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4205-4206	SARACİYE TOPLAMI	1.131.450	978.628	2,0	-13,5
64	AYAKKABI TOPLAMI	138.064	471.650	1,0	241,6
ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NE DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İHRACATI		43.300.053	47.748.785	100,0	10,3

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

Türkiye'nin Çin Halk Cumhuriyeti'nden ithal ettiği deri ve deri mamullerine temel ürün grupları itibarıyla bakıldığında, en fazla ayakkabı ithalatı yapıldığı görülmektedir. 2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nden % 1,2 düşüşle 482,1 milyon dolarlık ayakkabı ithal edilmiştir. İkinci önemli ithalat kalemi saraciye eşyalarıdır. 2012'de bu ülkeden 244,1 milyon dolarlık saraciye

eşyası ithal edilmiş olup; ithalat % 9 oranında düşmüştür. Üçüncü önemli grup işlenmiş kürklerdir. 2012 yılında Türkiye'ye Çin Halk Cumhuriyeti'nden 13 milyon dolarlık işlenmiş kürk ithal edilmiş, ithalat % 43,7 oranında azalmıştır.

Aşağıdaki tabloda Çin Halk Cumhuriyeti'nden deri ithalatına ilişkin temel ürün grupları itibariyle istatistikî veriler yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDEN YAPTIĞI DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İTHALATI					
Birim: ABD \$					
GTİP BAŞLIĞI	KAPSAM	2011 YILLIK	2012 YILLIK	2012 TOPLAM DERİ'DE % PAY	2011/2012 DEĞİŞİM %
4101-4103	HAM DERİ	13.800	27.152	0,004	96,8
4301	HAM KÜRK	-	-	-	-
	HAM DERİ + HAM KÜRK TOPLAMI	13.800	27.152	0,004	0,0
4104-4115	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ	2.690.377	2.035.696	0,3	-24,3
4302	İŞLENMİŞ KÜRK	23.074.808	12.984.648	1,7	-43,7
	YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ + İŞLENMİŞ KÜRK TOPLAMI	25.765.185	15.020.344	2,0	-41,7
4203.10	DERİ GİYİM	3.494.947	8.273.726	1,1	136,7
4303-4304	KÜRK GİYİM EŞYASI	10.676.702	11.602.206	1,5	8,7
	DERİ GİYİM + KÜRK GİYİM TOPLAMI	14.171.649	19.875.932	2,6	40,3
4201-4202-4203.21/29/30/40-4204-4205-4206	SARACİYE TOPLAMI	268.275.632	244.083.312	32,1	-9,0
64	AYAKKABI TOPLAMI	487.761.052	482.124.561	63,3	-1,2
	ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NDEN DERİ VE DERİ ÜRÜNLERİ İTHALATI	795.987.318	761.131.301	100,0	-4,4

Kaynak:Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Çin Halk Cumhuriyeti'nden deri ve deri ürünleri ithalatında kürk giyim eşyasının da önemli bir yeri bulunmaktadır. 2012 yılında bu ülkeden % 8,7 artışla 11,6 milyon dolarlık kürk giyim eşyası ithal edilmiştir. İthalat değeri % 136,7 artışla 8,3 milyon dolara ulaşan deri giyim eşyaları, % 24,3 düşüşle ve 2 milyon dolarlık ithalat değeri ile yarı işlenmiş/bitmiş deriler diğer önde gelen ithalat kalemlerindedir.

Deri ve deri ürün grupları arasında yer alan ham derilerin Çin Halk Cumhuriyeti'nden ithalat değeri ise % 96,8 ile yüksek oranda artarak 24,2 bin dolar olmuştur.

Türkiye'nin Deri ve Deri Mamulleri Ticaretinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin Yeri

2012 yılında % 11,7 artışla 1,7 milyar dolarlık deri ve deri mamulleri ihracatı yapılmıştır. Aynı dönemde Çin Halk Cumhuriyeti'ne deri ve deri mamulleri ihracatı ise % 10,2 oranında artışla 47,7 milyon dolara yükselmiştir.

Türkiye'den en fazla deri ve deri mamulleri ihraç edilen ülkeler, Rusya Federasyonu, İtalya, Almanya, Irak ve Fransa olarak sıralanmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti bu ürünlerde Türkiye için 9. büyük pazar konumundadır. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ihracatından aldığı pay yılı için % 2,9 olarak hesaplanmıştır.

Türkiye'den en fazla deri ve deri mamulleri ihraç edilen ülkeler, değişimler ve paylar izleyen tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA DERİ VE DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim: ABD \$				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
RUSYA FEDERASYONU	331.797.369	435.297.695	31,2	26,1
İTALYA	139.791.462	127.471.093	- 8,8	7,7
ALMANYA	127.116.680	105.698.449	- 16,8	6,3
IRAK	63.004.329	85.784.120	36,2	5,2
FRANSA	93.811.451	71.534.723	- 23,7	4,3
İNGİLTERE	66.189.176	63.085.368	- 4,7	3,8
UKRAYNA	50.375.109	57.255.061	13,7	3,4
HONG KONG	45.508.253	49.419.045	8,6	3,0
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	43.300.053	47.738.055	10,2	2,9
SUUDİ ARABİSTAN	31.304.780	43.380.251	38,6	2,6
ABD	25.845.152	30.406.694	17,6	1,8
KAZAKİSTAN	42.429.323	25.907.737	- 38,9	1,6
İSPANYA	31.807.772	23.159.304	- 27,2	1,4
BULGARİSTAN	20.203.907	21.111.548	4,5	1,3
AVUSTURYA	17.381.933	19.272.030	10,9	1,2
HOLLANDA	23.292.576	18.919.313	- 18,8	1,1
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	9.403.871	16.169.443	71,9	1,0
KIRGIZİSTAN	8.867.544	15.861.795	78,9	1,0
İSVİÇRE	12.629.843	13.863.928	9,8	0,8
ROMANYA	16.523.819	13.709.775	- 17,0	0,8
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.200.584.404	1.285.045.425	7,0	77,2
TÜRKİYE'NİN DERİ- DERİ MAMÜLLERİ İHRACATI	1.490.752.287	1.664.640.672	11,7	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	80,5	77,2		

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

Önemli bir deri ve deri mamulleri ihracatçısı olan Türkiye'nin 2012 yılı 2,1 milyar dolar değerinde deri ve deri mamulleri ithalatı da bulunmaktadır. En fazla ithalat yapılan ülkeler Çin Halk Cumhuriyeti, İtalya, İspanya, Vietnam ve Hindistan'dır. Çin Halk Cumhuriyeti, deri ve deri mamullerinde Türkiye'nin birinci tedarikçisidir. Bu ülkeden ithalat 2012 yılının % 4,4 oranında azalarak 761,1 milyon dolar olmuştur. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Türkiye toplam deri ve deri mamulleri ithalatından aldığı pay % 35,5'dir.

Türkiye'nin en fazla deri ve deri mamulleri ithal ettiği ülkeleri ve bunların arasında Çin Halk Cumhuriyeti'nin yerini gösteren bir tablo aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA DERİ VE DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim: ABD \$				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
ÇİN	795.987.318	761.131.301	- 4,4	35,5
İTALYA	253.552.503	257.203.736	1,4	12,0
İSPANYA	134.435.517	128.134.294	- 4,7	6,0
VİETNAM SOSYALİST	114.827.908	127.334.506	10,9	5,9
HİNDİSTAN	60.790.614	100.107.031	64,7	4,7
ENDONEZYA	90.858.428	84.690.512	- 6,8	4,0
PAKİSTAN	79.999.678	72.830.899	- 9,0	3,4
FRANSA	52.600.182	48.994.797	- 6,9	2,3
MENEMEN SERBEST B	55.610.089	45.105.557	- 18,9	2,1
YUNANİSTAN	38.888.372	42.483.484	9,2	2,0
ALMANYA	31.226.013	29.093.309	- 6,8	1,4
İNGİLTERE	25.212.906	27.406.450	8,7	1,3
FİNLANDIYA	18.339.662	27.399.094	49,4	1,3
AVUSTRALYA	15.510.432	25.956.431	67,3	1,2
A.B.D.	32.419.352	21.979.549	- 32,2	1,0
BULGARİSTAN	19.340.470	21.034.861	8,8	1,0
İRAN	18.436.399	19.558.565	6,1	0,9
AZERBAYCAN	9.989.976	14.859.018	48,7	0,7
ROMANYA	15.413.961	14.841.841	- 3,7	0,7
BREZİLYA	21.341.733	11.552.345	- 45,9	0,5
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.884.781.513	1.881.697.580	- 0,2	87,9
TÜRKİYE'NİN DERİ - DERİ MAMÜLLERİ İTHALATI	2.178.324.096	2.141.643.072	- 1,7	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	86,5	87,9		

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

V. FAYDALI ADRESLER

T.C. PEKİN BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ
(TURKISH EMBASSY, TRADE COUNSELLOR)
Adres: Dong Wu Jie 9, Sun Li Tun 100600 Beijing
Tel: (86) (10) 65 32 38 46
Fax: (86) (10) 65 32 32 68
Web sitesi : <http://beijing.emb.mfa.gov.tr/>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ
Adres: Uğur Mumcu Cad, No.72, 06700 Gaziosmanpaşa, ANKARA
Tel: 0-312-4377107
Fax: 0-312-4466762
Web sitesi : <http://tr.mofcom.gov.cn/>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ İSTANBUL BAŞKONSOLOSLUĞU
Adres: Memduhpaşa Yalısı Kireçburnu Mah. Mısırlı Cad. Sarıyer,
İSTANBUL
Tel: :212-2992634 / 212-2992188
Fax: 212-2992633 / 2992187
Web sitesi: <http://istanbul.china-consulate.org/tur/>

ÇİN DIŞ TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ BAKANLIĞI (MOFTEC)
(MINISTRY OF FOREIGN TRADE & ECONOMIC COOPERATION)
Adres: 2 Dong Chang An Avenue Beijing 100731 CHINA
Tel : 86.10. 65198114
Fax: 86.10.65198962, 65002387
Asya İşleri Dairesi (Türkiye ile ilgili Daire)
Tel : 86.10.65198743, 65198753, 65198759
Fax : 65198903
Web sitesi : www.english.mofcom.gov.cn

ÇİN ULUSAL HAFİF SANAYİ KONSEYİ
(CHINA NATIONAL COUNCIL OF LIGHT INDUSTRY)
Adres : 22B Fuwai Dajie Beijing 100833 CHINA
Tel : 86.10.68396114 (santral)
Uluslararası İşbirliği Bölümü
Tel : 86.10.68396327
Fax: 86.10.68396351

Web sitesi : www.clii.com.cn/english

ÇİN ULUSLARARASI TİCARET ODASI (CCOIC)
(CHINA CHAMBER OF INTERNATIONAL COMMERCE)
Adres : 1 Fuxingmenwai Street Beijing 100860 CHINA
Uluslararası İlişkiler Bölümü, Asya İşleri Dairesi
Tel : 86.10.68533204, 68523420, 68573556,
Fax : 86.10.68511370
Exhibition Department
Fax : 68533684, 68511370
Web sitesi : www.english.ccpit.org

ÇİN ULUSLARARASI FUAR MERKEZİ (CCPIT'ye bağlı kuruluş)
(CHINA INTERNATIONAL EXHIBITION CENTRE (CIEC)
Adres : 6 East Beisanhuan Road Beijing 100028 CHINA
Tel: 86.10.64664433 (santral), 64671751
Fax: 86.10.64676811
The Overseas Exhibition Department
Tel: 86.10.64664433/5012, 5004 Fax: 86.10.64671381
The Exhibition Construction Department
Tel: 86.10. 64668603, 69246253
Fax: 86.10.69244277
Web sitesi : www.ciec-expo.com/cms/template/index_en.html

TÜRK-ÇİN TİCARET ODASI
Adres: Adres: Andaç Sok 10, Yeşilköy-34800 İSTANBUL
Tel: 212-6626252
Fax: 212-6630154
E-mail: tr-cn.coc@tr-cn-coc.org

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- ITC Trademap Uluslararası Ticaret İstatistik Sitesi.
www.trademap.org
- T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi.
- CIA The World Factbook, Country Profiles, China.
- Çin Halk Cumhuriyeti'nin Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkileri Raporu, T.C. Pekin Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, 2011.
- Country Briefings: China, The Economist,
<http://www.economist.com/countries/China>
- Doing Business in China, www.communicaid.com
- National Bureau of Statistics of China, <http://www.stats.gov.cn>
- Ülke Rehberi: Çin, BBCTURKISH.com

* İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.